

gazeta

JASTKOWSKA

samorządowo
- społeczna

Gmina
Jastków

UKAZUJE SIĘ OD 1990 R. • PL ISSN 1509-5657

Nr 4 (80)
grudzień 2021

Szanujemy seniorów
Dzieci - nasza przyszłość
Może w Jastkowie morze?

- STRONY 4-8

- STRONY 12-13

- STRONY 28-29

Z sesji Rady Gminy

Od września br. odbyły się trzy posiedzenia Rady Gminy Jastków, na których podjętych zostało kilkadziesiąt uchwał, m.in. dotyczących nowych stawek podatku na przyszły rok. W środę, 29 grudnia, odbędzie się ostatnia sesja w tym roku, na której zostanie uchwalony budżet na 2022 rok. Już teraz wiadomo, że gmina nie zwolni tempa inwestycji. Wydatki na nie zostały zaplanowane na poziomie ponad 25 mln zł.

24 września odbyła się XXXIV sesja Rady Gminy, na której radni podjęli następujące uchwały: w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Gminy Jastków do współpracy w ramach tworzonoego Porozumienia Partnerskiego Jednostek Samorządu Terytorialnego Powiatu Lubelskiego BYSTRZYCA i zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Jastków, Powiatem Lubelskim i pozostałymi jednostkami samorządu terytorialnego z obszaru Powiatu Lubelskiego, w sprawie udzielenia przez Gminę Jastków pomocy finansowej Powiatowi Puławskiemu oraz w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej (WPF) na lata 2021-2033 i uchwały budżetowej na rok 2021.

Sesja w październiku rozpoczęła się od uroczystego wręczenia nagród wójcie trójce nauczycieli z naszej gminy. Wyróżnienia otrzymały: Anna Ducin - dyrektor SP w Snopkowie, Katarzyna Wszelaka z SP w Jastkowie oraz Blanka Gwiazda-Alter z SP w Ożarowie. Podczas sesji radni

zapoznali się z informacją kierownika GOPS w Jastkowie dot. realizacji tegorocznej edycji programu „Opieka wytchnieniowa” w naszej gminie. Podjętych zostało także sześć uchwał. Rada wyraziła zgodę na nabycie przez wójta lokalu użytkowego w Snopkowie z przeznaczeniem na publiczne przedszkole, rozpatrzyła pozytywnie ponownie złożone wnioski sołectwa Miłocin dot. funduszu sołeckiego na 2021 i 2022 rok, wyraziła zgodę na zaciągnięcie pożyczki w WFOŚiGW w Lublinie w kwocie 480 tys. zł na budowę sieci kanalizacji sanitarnej w Snopkowie, a także zatwierdziła zmiany w tegorocznym budżecie gminy i Wieloletniej Prognozie Finansowej.

26 listopada odbyła się XXXVI sesja Rady Gminy, podczas której przyjęte zostały uchwały

dotyczące m.in. wprowadzenia zwolnień od podatku leśnego, obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej do obliczenia podatku rolnego na 2022 rok, a także określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych obowiązujących na terenie gminy Jastków w 2022 r.

Na listopadowej sesji uchwalony został również Roczny Program Współpracy Gminy Jastków z organizacjami pozarządowymi, co pozwoli wkrótce ogłosić konkurs na realizację zadań z pożytku publicznego. Radni zdecydowali też o przystąpieniu Gminy Jastków do realizacji w partnerstwie z Gminą Lublin projektu w ramach konkursu „Zaawansowane loty bezzałogowych statków powietrznych na szeroką skalę”. Przyjęli również uchwałę w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Konopnica, a także uchwały dokonujące zmian w WPF i tegorocznym budżecie.

Jednym z punktów posiedzenia były życzenia od Wójta Gminy Jastków oraz Rady Gminy z okazji Dnia Pracownika Socjalnego, obchodzonego 21 listopada. Życzenia dla pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przyjęła Eliza Pielacha, Kierownik GOPS w Jastkowie. Po zakończonym posiedzeniu radni udali się do Płuszwic, gdzie wzięli udział w uroczystości nadania rondy na drodze wojewódzkiej imienia Por. Antoniego Wszelakiego.

MAREK WIECZERZAK

W Tomaszowicach powstaje nowe boisko

Działka gminna naprzeciwko szkoły w Tomaszowicach-Kolonii zmieniała się w ostatnim czasie nie do poznania. Po gruzowisku, śmieciach i zaroślach nie ma już śladu. Jest za to równy jak stół teren, na którym będą mogli wkrótce trenować i grać mecze m.in. piłkarze Legionu Tomaszowice.

A wszystko dzięki środkom z funduszu sołeckiego miejscowości Tomaszowice-Kolonia. Co roku zebranie wiejskie podczas uchwalania budżetu decyduje się przeznaczyć sporą część pieniędzy, którymi dysponuje sołectwo właśnie na zagospo-

darowanie działki. W tym roku udało się wyrównać cały teren i przygotować pod budowę pełnowymiarowego boiska (105x68 m). Prace będą kontynuowane w przyszłym roku.

Obecnie Legion Tomaszowice posiada trzy drużyny młodzieżowe i grupę seniorów.

Ta ostatnia rundę jesienią w lubelskiej klasie B zakończyła na piątym miejscu. Ale wyniki nie są najważniejsze. Istotne jest to, że w klubie regularnie ćwiczy prawie setka osób, w tym zdecydowaną większość stanowią dzieci i młodzież.

To właśnie głównie z myślą o nich powstaje nowe boisko. Na początek będzie to jedynie plac do gry z bramkami, ale z czasem, w miarę możliwości finansowych gminy, z pewnością uda się zagospodarować ten teren jako stadion piłkarski z prawdziwego zdarzenia, gdzie obok murawy dla piłkarzy, pojawią się też trybuny dla kibiców i zaplecze socjalne. Ze względu na ilość zawodników klub z Tomaszowic na pewno nie zrezygnuje też z korzystania z boiska w Dąbrowicy, które w dalszym ciągu będzie służyło do treningów i rozgrywania meczów.

MAREK WIECZERZAK

gazeta
JASTKOWSKA samorządowo - społeczna

Ewa Dziadosz
(dziadosz.ewa@gmail.com),

Helena Skomorowska
(hskomorowska@gmail.com),

Magdalena Zarzeka, Eliza Pielacha,
Marcin Abramek, Kamil Ziółkowski

www.jastkow.pl; gazeta@jastkow.pl

Szanowni Mieszkańcy!

Jesień to w samorządach okres nie mniej gorący i pracowity niż środek lata. Trwają jeszcze prace związane z realizowanymi inwestycjami i remontami a równolegle planujemy założenia do budżetu gminy i nowe zadania na rok przyszły. Tak naprawdę można powiedzieć, że planujemy na nadchodzące lata a nie na jeden rok, bo realizacja wielu inwestycji zwykle trwa dłużej niż jeden rok.

Po przyjęciu budżetu przez radę gminy proces inwestowania zwykle rozpoczyna się od opracowania koncepcji, potem następuje gromadzenie wszelkich dokumentów, opinii i uzgodnień i następuje zlecenie opracowania szczegółowej dokumentacji technicznej. Po wszelkich uzgodnieniach z podmiotami właściwymi, następuje ogłoszenie przetargu i wybór wykonawcy, który podejmie się realizacji zadania. Dobrze, jak po drodze rozstrzygnięcie przetargu nie zostanie zaskarżone przez konkurencję, bo to niestety bardzo wydłuża procedurę rozpoczęcia.

Aby można było ogłosić przetarg i podpisać umowę z wykonawcą trzeba precyzyjnie określić źródła finansowania danej inwestycji. I tutaj zaczynają się trudności, bo własnych środków na zaspokojenie wszystkich potrzeb inwestycyjnych nie posiada raczej żadna gmina. W przypadku naszej gminy po odliczeniu od dochodu wszystkich koniecznych wydatków pozostaje kwota od 2–3 mln zł, która może być wydatkowana na inwestycje. Sami Państwo oceńcie, co można za tę kwotę zrealizować przy obecnych cenach?

Toteż podejmujemy liczne i różnorakie działania zmierzające do zdobycia dodatkowych środków, składając wnioski do różnych instytucji i funduszy. Trzeba však pamiętać, że nikt nie daje środków na dowolne widzimisię składającego wniosek. Każdy program ma wskaźniki i określone kryteria, które należy spełnić. Często

od złożenia wniosku do ewentualnego pozytywnego rozstrzygnięcia upływa bardzo długi okres. Po otrzymaniu dofinansowania trzeba wdrożyć procedury (o których wspomniałam wyżej), na bieżąco raportować realizację, wykonać zadanie, rozliczyć i poddać się kontroli. Potrzebni są do tego pracownicy, którzy posiadają odpowiednią wiedzę i kompetencje.

Pewnie się Państwo zastanawiacie, dlaczego o tym piszę w świątecznym okresie? Sprowokowały mnie do tego liczne wpisy i komentarze pojawiające się często pod informacjami o naszych, gminnych przedsięwzięciach. Dla przykładu: kilka tygodni temu otrzymaliśmy środki finansowe w ramach rządowego programu Polski Ład. Wniosek, który złożyła nasza gmina dotyczył trzech projektów. Na pierwszym miejscu ubiegaliśmy się o środki na budowę kanalizacji w Dąbrowicy i Płuszcowicach Kol. Niestety, ze względu na bardzo wysoki koszt tego zadania komisja negatywnie rozpatrzyła ten wniosek, ale otrzymaliśmy wysokie dofinansowanie na dwa kolejne, mniejsze projekty tj.; budowę zbiornika retencyjnego oraz dokończenie rewitalizacji zespołu pałacowo-parkowego.

No i tu się zaczęły komentarze wszystkich tych, co to wiedzą zawsze lepiej, co trzeba zrobić. Słownictwo tych komentarzy i nazywanie rzetelnie pracujących pracowników gminy „darmozjadami” jest poniżej jakiegokolwiek poziomu dyskusji. Przypomnę tylko, że urząd, który zatrudnia tych „darmozjadów” nie był zamknięty nawet przez jeden dzień, mimo pandemii, izolacji i kwarantanny. Pracownicy zastępują chorych i nieobecnych kolegów, aby w miarę możliwości, na bieżąco załatwiać sprawy mieszkańców.

Do tego dochodzi obraz kompletnej niewiedzy o tym co się robi w gminie, jakie są możliwości prawne, organizacyjne, finansowe i jakie działania na bieżąco są podejmowane. Bezkarne, anonimowo wrzuca się różne teksty, często po to, żeby osobiście komuś dokuczyć i skrycie cieszyć się, jeśli to go zabolowało. Niestety dominuje coraz powszechniejsza postawa, – „bo ja wszystko wiem, ja żądam i mnie się należy”. Tymczasem jak zwykle trzeba zaczynać od siebie, sobie stawiać wymagania i wysoko zawieszać poprzeczkę.

Okres świąteczny, to okres refleksji i zadumy. Czas, który chcemy spędzać w miłej atmosferze z rodziną i przyjaciółmi. Nadchodzący koniec roku skłania do podsumowania minionych miesięcy, do swoistego rachunku sumienia. Niech będzie to również czas ludzkiej, sąsiedzkiej życzliwości. Czas, kiedy każdy z nas odpowie na pytanie, – co ja osobiście w tych trudnych czasach mogę zrobić dla drugiego człowieka? A może wystarczy uśmiech i odrobina empatii okazanej sąsiadowi, urzędnikowi, nauczycielowi, radnemu, sołtysowi... A może również ja, osobiście postanowię włączyć się w różnorakie inicjatywy lokalne i dołożyć swoją cegiełkę do dobra wspólnego?

TERESA KOT
WÓJT GMINY

Nasz srebrnowłosy skarb

Gmina Jastków, jako jedna z pięciu gmin w województwie lubelskim, otrzymała wyróżnienie w konkursie „Gmina przyjazna seniorom” organizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.

W obszarze **zdrowie, profilaktyka** gmina realizuje projekt „Usługi społeczne dla seniorów w gminach wiejskich powiatu lubelskiego”, realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014-2020 Oś priorytetowa 11 „Włączenie społeczne”, działanie 11.2 - Usługi społeczne i zdrowotne. Seniorzy z terenu gminy Jastków korzystają z usług teleopieki medycznej poprzez stały monitoring parametrów życiowych. Dodatkowo partner projektu zobowiązał się do uruchomienia na terenie gminy wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego, pielęgnacyjnego i wspomagającego, z którego korzystają również osoby starsze o ograniczonej sprawności ruchowej. W ramach profilaktyki organizowane są cyklicznie tzw. białe niedziele. Są to akcje profilaktyczne z udziałem lekarzy-specjalistów oraz studentów działających w organizacjach studenckich i kołach naukowych Uniwersytetu Medycznego w Lublinie.

Seniorzy z terenu gminy Jastków uczestniczą również w comiesięcznych spotkaniach z dietetykiem klinicznym. **Prelekcje**, które dotychczas sfinansowano z budżetu gminy dotyczyły: podstawowych zasad odżywiania, makro i mikrośladków w diecie, żywienia wspierającego układ odpornościowy, diety przeciwzapalnej dr Weil'sa, żywności antyrakowej, diety DASH w chorobach układu sercowo-naczyniowego, planowania posiłków w diecie normalizującej glikemię w cukrzycy, nadwadze i otyłości, diety MIND - odżywianie mózgu w zaburzeniach koncentracji, pamięci, depresji i diety sirtuinowej jako recepty na długowieczność. Seniorzy mają również zagwarantowane indywidualne konsultacje dietetyczne, podczas których wspólnie z dietetykiem opracowują własny plan żywieniowy uwzględniający ich indywidualne schorzenia i dolegliwości.

Do dyspozycji seniorów została oddana również **infrastruktura sportowo-rekreacyjna**. Seniorzy korzystają z kilku siłowni plenerowych, tras rowerowych i ścieżek do uprawiania nordic-walking. Z budżetu gminy Jastków finansowany jest instruktor rekreacji ruchowej, który dwa razy w tygodniu prowadzi zajęcia zorganizowane dla seniorów z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury. Dodatkowo Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Dąbrowicy prowadzi zajęcia fitness dedykowane seniorom.

Dbając o kondycję intelektualną i sprawność funkcji poznaw-

czych osób starszych gmina publikuje w lokalnej „Gazecie Jastkowskiej” bezpłatne materiały do ćwiczeń umysłowych, które senior może wykonywać samodzielnie lub z członkiem rodziny. Treningi umysłu dla seniorów pt. „Siłownia pamięci” rozpowszechniane są dzięki współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastkowie z warszawską Fundacją STOCZNIA, która tworzy i wspiera skuteczne rozwiązania dla problemów społecznych, m.in. w obszarze polityki senioralnej.

W obszarze **system wsparcia - infrastruktura i usługi społeczne** gmina Jastków prowadzi Klub Seniora w Jastkowie. Dodatkowo, w partnerstwie z Caritas Archidiecezji Lubelskiej, gmina Jastków realizuje dwa projekty: „Włączeni - mieszkania wspomagane drogą do samodzielności” oraz „Równe szanse - drogą do godnego życia osób niesamodzielnych”, w zakresie Osi Priorytetowych 9-12 RPO WL 2014-2020. W ramach tych projektów osoby starsze, wykluczone społecznie, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby niepełnosprawne, potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu skorzystają z zajęć terapeutycznych oraz z treningów umiejętności społecznych i samoobsługi prowadzonych w dziennym domu, a także całonocowego pobytu w mieszkaniach wspomaganych i pomocy w formie usług opiekuńczych, świadczonych w miejscu zamieszkania.

W trosce o kondycję psychiczną seniorów, szczególnie w dobie pandemii, gmina Jastków zapewnia im również **bezpłatne wsparcie psychologiczne**, poprzez osobisty i telefoniczny kontakt z psychologiem, który współpracuje z Klubem Seniora w Jastkowie, a pracownicy socjalni GOPS w Jastkowie prowadzą działania związane z ochroną seniorów przed negatywnymi skutkami pandemii COVID-19 poprzez systematyczny kontakt, udzielanie wsparcia i pomocy, m.in. w formie zakupów czy wykupienia leków. Z inicjatywy GOPS w Jastkowie w mediach społecznościowych powstała lokalna grupa pomocowa „Widzialna ręka Jastków”. Grupa skupia kilkuset

mieszkańców gminy i najbliższych okolic. Można w niej zaoferować wsparcie lub uzyskać pomoc w rozwiązaniu konkretnych problemów, w tym problemów osób w wieku senioralnym.

W obszarze **aktywność i udział w życiu społecznym osób starszych** gmina Jastków aktywnie uczestniczy w organizacji międzygminnych spotkań senioralnych, w trakcie których osoby w wieku 60+ wymieniają się doświadczeniami i pomysłami na realizację wspólnych projektów. Ze środków gminnych sfinansowano m.in. projekt społeczny adresowany do kobiet w wieku 60+, pod nazwą «Moc Kobiety - Moc Zieleni». Projekt miał na celu podniesienie stopnia zadowolenia seniorów z życia poprzez aktywne działanie i włączenie społeczne. Zadanie polegało na zorganizowaniu międzypokoleniowych spotkań, w trakcie których zagospodarowano teren wokół świetlicy wiejskiej w Sieprawicach i stworzono ogród kwiatowy. Jednostki gminne, takie jak GOPS w Jastkowie, dodatkowo aktywizują seniorów do udziału w życiu społecznym poprzez włączanie ich w działania wolontaryjne na rzecz lokalnej społeczności. Celem jest kształtowanie i rozwijanie postaw społecznych osób w wieku 60+. Opiekun grupy wolontariuszy (pracownik socjalny GOPS) odpowiedzialny jest za podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności seniorów w obszarze wolontariatu, zwiększenie zaangażowania społecznego osób starszych, motywowanie do podjęcia aktywności społecznej w formie wolontariatu, stworzenie klimatu sprzyjającego wymianie doświadczeń i pomysłów w obszarze wolontariatu seniorów, upowszechnienie idei wolontariatu jako formy aktywności społecznej wśród osób starszych.

W obszarze **wzmocnienie integracji międzypokoleniowej** gmina Jastków wspiera realizację projektów, których celem są inicjatywy łączące różne pokolenia. Przykładem projektu o charakterze międzypokoleniowym było Sądzieckie Kino Letnie w Jastkowie. Ideą było stworzenie miejsca cyklicznych spotkań, które w istotny sposób poszerzą przestrzeń życiową osób starszych z terenu gminy. Z pomocą Jastkowskiej Drużyny Harcerzy „Beluarda” zorganizowano letnie projekcje filmowe. W repertuarze znalazły się propozycje skierowane nie tylko do osób starszych, ale przede wszystkim prezentujące ich spojrzenie na świat, trudności z jakimi się zmagają, sposoby na to jak sobie z nimi radzą. Wakacyjne spotkania młodzieży i seniorów były okazją do budowania relacji pomiędzy uczestnikami Sądzieckiego Kina Letniego. Pojawiło się też wiele ciekawych pomysłów na kolejne działania międzypokoleniowe.

REDAKCJA

Gmina przyjazna seniorom

27 października, w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie odbyła się uroczysta gala „Wojewódzki Dzień Seniora 2021”. W trakcie wydarzenia Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski, uhonorował laureatów konkursów „Gmina przyjazna Seniorom” i „Aktywny Senior”. Gmina Jastków, jako jedna z pięciu gmin w województwie lubelskim, otrzymała wyróżnienie w konkursie „Gmina przyjazna seniorom”, organizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie.

Laureaci konkursu:

- Gmina KOMARÓW- OSADA - Wójt Wiesława Sieńkowska
- Gmina JASTKÓW - Wójt Teresa Kot

- Gmina OPOLE LUBELSKIE - Burmistrz Sławomir Plis
 - Gmina MIASTO HRUBIESZÓW - Zastępca Burmistrza Paweł Wojciechowski
 - Gmina MIASTO ŚWIDNIK - Burmistrz Waldemar Jakson
- Celem konkursu jest promowanie wielozakresowych działań w gminach województwa lubelskiego na rzecz osób starszych. Jury konkursowe doceniło nasze działania, podejmowane na rzecz osób starszych w następujących obszarach: zdrowie, profilaktyka; system wsparcia - infrastruktura i usługi społeczne; aktywność i udział w życiu społecznym osób starszych; wzmocnienie integracji międzypokoleniowej.

RED

Jesienne potańcówki dla seniorów

Jesień to czas, kiedy wszystko traci swoją energię, ale nie w GOKiS-ie. Na naszych jesiennych potańcówkach dla seniorów energii i ciepła nie brakowało. W październiku i listopadzie spotkaliśmy się w sobotnie popołudnia i wieczory w świetlicach w Jastkowie, Miłocinie, Płuszczykach i w Ługowie, by razem pośpiewać i potańczyć przy akompaniamencie akordeonu i hitów „Jak za dawnych lat”. Goście dopisali, humory też - były śpiewy, tańce, coś na i słono. I pyszne ciasteczko oraz herbatka zorganizowane przez panie z kół gospodyń wiejskich - Panięszczyzna - Jastków, Miłocin, Ługów, Ożarów i Płuszczyce.

RED

Warsztaty rękodzieła ze wstążki satynowej

W listopadzie w świetlicach naszej gminy: w Ożarowie, Miłocinie, Sieprawicach i w GOKiS w Dąbrowicy odbyły się warsztaty rękodzielnicze z tworzenia kwiatów ze wstążki satynowej.

Panie zrobiły wspaniałe prace, które

mogą teraz cieszyć ich oko. Warsztaty poprowadziła pani Katarzyna Gospodarek, która pokazała uczestnikom techniki robienia różnego rodzaju kwiatów z satynowych materiałów. Dziękujemy i zapraszamy na kolejne warsztaty.

RED

Żyć zgodnie z naturą

Stowarzyszenie Otwarcie i Kreatywni we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu zorganizowało w ramach projektu „Żyć zgodnie z naturą”, dofinansowanego ze środków

otrzymanych z Gminy Jastków, warsztaty z tworzenia kosmetyków naturalnych.

Panie z naszej gminy nie próżnują i ciągle biorą udział w artystycznych warsztatach. Tym

razem warsztaty z tworzenia kosmetyków naturalnych poprowadziły panie z Centrum Szkoleń i Animacji z Chelma, a odbyły się one w Sieprawicach, Dąbrowicy i Miłocinie. Stworzone kosmety-

ki wypełniły zapachem wszystkie świetlice. Teraz panie będą same w zaciszu swojego domu mogły stworzyć np. peeling, który posłuży w pielęgnacji codziennej.

RED

Edukacja po wojnie

KGW Marysieńki dzięki dofinansowaniu Gminy Jastków zebrało opowieści seniorów o ich edukacji po wojnie. Podziękowania i karty podarunkowe trafiły do rąk uczestników projektu „Historia Mówiona Ziemi Jastkowskiej”. Z powodu kwarantann nie udało się spotkać ze wszystkimi, tak jak z uczniami Szkoły Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie. Pierwszą część zebranych relacji prezentujemy tu, kolejne w wersji drukowanej przedstawimy

w kolejnych wydaniach. Wszystkie można znaleźć pod internetowym adresem:

https://issuu.com/ewadziadosz/docs/edukacja_po_wojnie

Opowiada: IRENA PAWŁOT z d. OLSZEWSKA ze wsi Snopków, lat 84

Spotkanie generała Zygmunta Berlinga

Jak miałam 7 lat poszłam do szkoły w Snopkowie. Był to bardzo mały budynek. Polska była jeszcze wtedy pod okupacją niemiecką, było to w 1944 r. Szkoła była zupełnie inna niż teraz. Było jedno pomieszczenie, gdzie się uczyliśmy, na górze było mieszkanie pana kierownika, czyli dyrektora i jedynej nauczycielki - jego żony. Lekcje odbywały się w dwóch grupach. Po jednej stronie klasy były młodsze dzieci, a po drugiej starsze. Jak nauczycielka coś tłumaczyła jednej grupie, to druga grupa coś pisała albo uczyła się.

Problemem był brak książek. Jak dzieci miały jakieś książki w domu, to przynosiły do szkoły i z nich się uczyliśmy. Później wprowadzili czarne ceramiczne tabliczki i na nich pisało się specjalnym rysikiem. Jak się całą tabliczkę zapisało, to trzeba było zetrzeć i pisać dalej. Wielu rzeczy uczyliśmy się na pamięć. Potem było lepiej, bo klasa została przedzielona na pół i były dwie sale. Pamiętam, jak pewnego dnia do moich rodziców przyjechali żołnierze i powiedzieli, że u nas zatrzyma się generał Zygmunt Berling,

Nasz dom był najładniejszy w całym Snopkowie i dlatego u nas miał się zatrzymać.

Pani w szkole też o tym wiedziała i kazała się nam przebrać w najładniejsze ubrania, pozbierać kwiaty i posprzątać drogę, bo wtedy to była zwykła polna droga. Mieliśmy go powitać. Ktoś miał coś powiedzieć, a druga osoba miała dać kwiaty. Stanęliśmy wszyscy, czyli około 30 osób przy kapliczce i czekaliśmy. Staliśmy tam prawie cały dzień, a generała nie było. Wieczorem dzieci zaczęły popłakiwać a kwiaty

zwiędły. Pani powiedziała, żebyśmy wracali do domów.

Rano jak wstałam zobaczyłam, że jest straszna krzątanina, zeszałam na dół, żeby zobaczyć, co się dzieje. Zajrzałam przez szparę w drzwiach do jadalni i zobaczyłam jak siedzi przy stole generał. Był już trochę starszy, miał siwe włosy, ale ładnie, elegancko zaczesane, był wysoki i bardzo dobrze zbudowany. Obok niego siedział ogromny pies. Moja mama zauważyła, że się przyglądam, więc nakazała mi być cicho i szepnęła, że generał przyjechał późno w nocy, a potem poszła do jadalni. Dała mu jajecznicę, którą było czuć w całym domu. Jak już generał zjadł i wypił herbatę, to bardzo grzecznie podziękował mojej mamie, pocałował ją w dłoń i odjechał.

Jak dzieci się o tym dowiedziały, to mi wszyscy zazdrościli, a pani mnie wypytywała, jaki był generał, jak wyglądał, co mówił, itd. Przez bardzo długi czas byłam dumna, że widziałam generała Berlinga na żywo.

SPISAŁA: EWA PAWŁOT

Opowiada: WIESŁAWA MISZTAŁ

Szkoła w Marysinie

Szkoła, jaką osobiście pamiętam i w której się uczyłam, jak również moje dzieci, znajdowała się w Marysinie na terenie obecnego boiska. Pamiętam, że był to drewniany budynek, który składał się z trzech pomieszczeń. W jednym największym był podium, który służył za scenę; występowaliśmy na nim, jak były różne akademie. Budynek powstał w latach 30. XX wieku, kiedy to w pierwotnej szkole, która mieściła się w moim

rodzinnym domu, brakowało już miejsc dla dzieci, więc mieszkańcy Marysina i Natalina postanowili wybudować prawdziwą szkołę.

Mój dziadek, Józef Olszewski, założył z kilkoma mieszkańcami obu wsi komitet. Ze składek zebranych z opodatkowania gruntów zakupili grunt pod budowę szkoły. Mieszkańcy zakasali rękawy i w ciągu dwóch lat postawili szkołę. Była to jednoklasowa szkoła podstawowa w Marysinie, gdzie przez 20

lat utworzyło się 5 oddziałów. Pierwotnie w szkole znajdowało się jedno pomieszczenie służące za klasę i dwa pomieszczenia jako mieszkanie służbowe dla nauczycieli i tak było do lat 60.

Tata mój chodził do nowej szkoły krótko, ale w tych 4 klasach to było nawet 50 dzieci. Opowiadał, że szkoła nie miała ogrodzenia ani światła, że dzieci, jak było ciemno, uczyły się przy lampach naftowych i świecach. Czasami

lekcje nie odbywały się, bo dzieci chorowały na tyfus lub odrę, a czasami nie było czym palić w piecu kaflowym i było strasznie zimno, dlatego nie było zajęć. Niektóre dzieci długo nie chodziły do szkoły, bo musiały pracować w polu, bo umarł ich tato i trzeba było obrabiać ziemię, a one nie miały nawet dziesięciu lat.

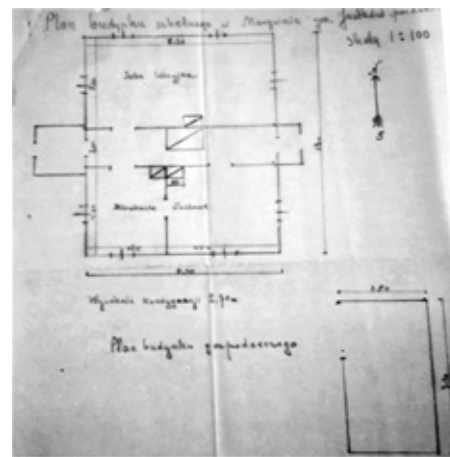
Pani w szkole miała swój ogródek i hodowała kury oraz kaczki. W szkole w latach 30. były często kradzieże. Nie tylko drób kradli, ale wszystko, co dało się spieniężyć. Szkoła była postawiona przy drodze, po której mieszkańcy okolicznych wsi jeździli do lasu po drewno, czy po kwiaty na sprzedaż. Ludzie ci w czasie podróży odpoczywali pod szkołą na

boisku, a czasami - w deszczu - na werandzie i awanturowali się, gdy pani Filusiowa zwracała im uwagę.

Tych kradzieży było więcej. Jak raz weszliśmy do szkoły, to pani płakała i powiedziała, że ukradli jej 14 książek i siekierę. Innym razem ukradli róże i inne kwiaty, które pani Filusiowa sadziła. Takie to były czasy.

Nauczyciele, którzy uczyli i mieszkali w szkole to m.in.: Pelagia Filusiowa, Kurpielowa Seweryna, Sadajowa Wilhelmina, Kalinowska Aleksandra i sama pamiętam panią Niczyporuk Zofię, która jako ostatni nauczyciel mieszkała w szkole i uczyła także moje dzieci w tej szkole.

SPISAL: DAWID OLSZAK

Opowiada: KRYSZYNA SZCZEPAŃSKA (z domu ĆWIKŁA), 74 lata, Marysין

Szkoła siedmioklasowa

Babcia chodziła do szkoły w Snopkowie w latach 1955-1962 i była to ta sama szkoła, do której teraz ja uczęszczam. Przeszła 7 klas, było wtedy tylko tyle. Uczyła się języka polskiego, języka rosyjskiego, matematyki, przyrody, gimnastyki, historii, geografii, biologii, muzyki, plastyki, techniki. Do szkoły miała około dwa kilometry.

Za czasów mojej babci w szkole były same panie nauczycielki i - wbrew opiniom o dawnym nauczaniu - podczas nauki mojej babci nie były stosowane kary typu bicie linijką po rękach. W czwartej klasie dołączały dzieci ze szkoły z Marysina, bo tam było tylko trzy klasy. Dość często zdarzało się również, że dzieci powtarzały klasy, ale mojej babci udało się tego uniknąć.

W szkole zajęcia były ułożone tak, że od ósmej rano lekcje miały najstarsze dzieci, a dopiero później przychodzili młodszy, czyli z klas

I - III. Za jej czasów nie było dyrektorek, były kierowniczkami. Kiedy ona się tam uczyła, kierowniczką była Irena Backiel, nauczwała też języka rosyjskiego i historii. Wtedy wokół szkoły był też plac zabaw, nie taki, jaki jest teraz, ale był. Były też ogródki działkowe, gdzie dzieci uprawiały warzywa. Takie prace w ogródku były na lekcjach techniki. System oceniania w szkole był od dwójki do piątki. Dla najlepszych uczniów kupowano książki, a czasem słodycze. Szkoła

była ogrzewana piecami kaflowymi, w których codziennie rano palił woźny, on też rano dzwonił dzwonkiem ręcznym na rozpoczęcie lekcji. Przerwy miały po dziesięć minut, a na długiej pauzie wszyscy wybiegali na zewnątrz - nawet zimą, aby jeździć na sankach lub ślizgać się na lodzie. W szkole nie było szatni, wieszaki na ubrania stały po obu stronach korytarza, a starsi uczniowie często złośliwie rozrzucali młodszym ubrania. W szkole nie zmieniało się butów - wszyscy chodzili w tym, w czym przyszli.

Moja babcia z wielkim sentymentem wraca do tamtych czasów. Pamięta wszystkie koleżanki i kolegów, czasem, gdy kogoś z nich spotka, to wspominają szkolny czas. Najlepszą przyjaciółką mojej babci była pani Irenka, która nadal mieszka blisko. Babcia powiedziała mi również, że wszyscy z jej klasy jeszcze żyją.

SPISAL: GRZEGORZ SZCZEPAŃSKI

Opowiada: WIESŁAWA MISZTAŁ

W domu dziadka była szkoła

To było za czasów pierwszej wojny światowej. Pamiętam, jak mój tata Józef (urodził się w 1920 roku) opowiadał, jak z kolei jego tata, a mój dziadek Józef, mieszkał w domu, gdzie była szkoła. Był to styczeń roku 1916, kiedy w moim rodzinnym domu powstała pierwsza szkoła w Marysynie. Szkoła zajmowała jedną izbę, w której dodatkowo mieszkała nauczycielka, czy też nauczyciel.

Tak kiedyś było. Oficjalnie szkoła została przejęta przez polski rząd dnia 1 listopada 1917 roku jako jednoklasowa mieszana. Szkoła w naszym domu istniała ok. 15 lat, wśród nauczycieli, których nazwiska pamiętam, był Sadaj Henryk, Łukaczyńska Pelagia, Leckówna Honorata, Pelagia Filusiowa, która później uczyła również w nowej szkole w Marysynie.

Tata opowiadał, że było fajnie chodzić do szkoły, pomimo że czasy były ciężkie. Dzieci bardzo chętnie przychodziły do szkoły, bo pani zawsze miała dla nich jakąś niespodziankę i czasami głodnym dzieciom dawała zjeść, a w zimie w izbie było ciepło. Tata miał blisko do szkoły, bo tylko przechodził z izby do izby, jak

były zajęcia. Opowiadał, jak pani robiła dzieciom wycieczki, ale takie na wieś, czy w pole o różnych porach roku. Dzieci lubiły szczególnie wyjścia latem w pole, kiedy pani rozkładała koc, dzieciaki siadały wokół pani i słuchały jak pani czyta im książki. Do tego pani robiła pikniki, na które dzieci przynosiły to, co miały: pajdę chleba, podplomyki, kawałek słoniny, owoce czy placek drożdżowy. Dzieci uczyły się tego, co było im potrzebne w życiu, były to zajęcia z języka polskiego, gdzie uczyły się głównie pisać i czytać, z arytmetyki, trochę historii i geografii. Za czasów mojego taty do szkoły chodziło ok. 30 dzieci i były trzy, czy cztery oddziały. Niby różne klasy, ale wszystkie dzieci chodziły razem w tym samym czasie na zajęcia.

SPISAL: KRZYSZTOF OLSZAK

Jarmark Firlejowski

Za nami już jedenasta edycja Jarmarku Firlejskiego. Wydarzenie to miało miejsce przy Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu w Dąbrowicy oraz przy zachowanej wieży dawnego renesansowego pałacu Firlejów. Imprezę otworzyli: pani wójt gminy Jastków Teresa Kot, profesor Cezary Taracha z KUL oraz dyrektor ośrodka, Kamil Ziółkowski. Naszą imprezę honorowym patronatem objął starosta lubelski Zdzisław Antoń. Sponsorami byli: Lotto – Totalizator Sportowy, oddział Lublin, DORES oraz Eres Medical Sp. zoo, a patronat medialny nad jarmarkiem objął portal *lublin.112* oraz *Kurier Lubelski*.

Stowarzyszenie na rzecz promocji wiedzy o kulturze średniowiecznej Curia Mediaevalis wraz z Muzeum Historycznym w Sanoku zaprezentowali fabularyzowaną historię z okresu wypraw krzyżowych. „Śluby krucjatowe Henryka księcia Sandomierskiego i wymarsz na wyprawę krzyżową do Jerozolimy”, uroczyste ślubowanie Henryka księcia ziemi sandomierskiej i lubelskiej oraz jego rycerzy, poświęcenie i rozdanie krzyży sukiennych dla krzyżowców. W tej części odbył się również turniej rycerski oraz scenka wymarszu na wyprawę krzyżową. Podczas Jarmarku obył się również pokaz walki rycerskiej, prezentowany przez rycerzy z Klubu Pełnokontaktowych Walk Rycerskich „Lwy Lublin”, którzy zasilają rycerską kadrę Polski. Stowarzyszenie Chorągiew Wojska Staropolskiego Ziemi Lubelskiej zadbało o pokazy i gawędy historyczne z XVII w. Podzieliło się swoją wiedzą historyczną oraz zaprezentowało broń i stroje.

Imprezę uświetnili również wokaliści „Pracowni głosu” Pauliny Multan. Amelia Kuchce-

wicz zaśpiewała piosenki: „Życie trwa” oraz „Przezroczyświat”, Filip Pietrzak – „Świat to muzyka”, Hanna Bisek – „Lubię spać”, Helena Słowik – „Marzyciele na etacie”, Katarzyna Słowik – „Tęcza”, Barbara Słowik – „Na dwornej było pięknie” oraz Zuzanna Jońska – „Ty druha we mnie masz”, a także „Somewhere over the rainbow”.

Jedną z atrakcji, która przyciągnęła mnóstwo publiczności pod naszą letnią scenę był koncert jubileuszowy – 50 lat Zespołu Pieśni i Tańca „Dąbrowica”. W koncercie wystąpiły grupy: początkująca, dziecięca, młodzieżowa i dorosła oraz kapela. Widowisko, zakończone rozdzielaniem urodzinowego tortu zespołowego, zachwycało feerią barw i kunsztem artystycznym. Tort przygotowała firma DORES, której serdecznie dziękujemy.

Po koncercie zespołu przyszedł czas na gości specjalnych ze Lwowa, orkiestrę dętą „Fanfares of Lviv”, która fantastycznie zaprezentowała widowiskową musztrę paradną. Założona w 1981 r. orkiestra w ciągu ostatnich 5 lat dała około 250 koncertów. Liczne występy na terenie miasta i regionu są efektem ciężkiej pracy oraz wysokiego poziomu artystycznego. W repertuarze grupa posiada ukraińskie pieśni ludowe, koledy, utwory religijne i piosenki rebeliantów, najlepsze utwory światowego jazzu, popu i muzyki popularnej. Dyrygentem i dyrektorem artystycznym zespołu jest Andriyan Leskiv. Grupa choreograficzna mażorettek „Feyeriya” została założona w 2011 roku w szkole Lviv dzieci Sztuki 5. Szkolna orkiestra dęta „Lfanfara” uczestniczyła w wielu wydarzeniach koncertowych, zarówno na Ukrainie jak i za granicą. Klasa wokalna -

Irina Leskiv, choreograf Vira Leshchysyn. Na podstawie grup wokalnych i choreograficznych mażorettek „Feyeriya” w 2014 roku utworzona została wokalna grupa choreograficzna mażorettek „Mini Feyeriya” – choreograf Anasiasia Zasyedko. Orkiestra wystąpiła u nas w ramach X Międzynarodowego Festiwalu Orkiestr Dętych w Puławach.

Na koniec publiczność rozgrzała Orkiestra Świętego Mikołaja, jeden z najbardziej cenionych zespołów na polskiej scenie folkowej. Powstali ponad trzydzieści lat temu. W tym czasie zmieniał się zarówno ich skład, instrumentarium, jak i styl muzyczny. Niezmienny pozostał jedynie ich wysoki poziom artystyczny. Repertuar grupy obejmuje piosenki ludowe, m.in. z okolic Lubelszczyzny, Podhala i Małopolski, jak i kompozycje bardziej nowoczesne, a także nawiązujące do szerszego spektrum stylistycznego, w którym dominuje żywioł huculski i lemkowski. Ich różnorodność stylu przejawia się również w szerokim wachlarzu wykorzystywanych brzmień.

Oprócz atrakcji na scenie można również było zobaczyć obóz wojskowy z XVII w.; ekspozycję ekwipunku i wyposażenia wojskowego; pokazy salwy z broni czarnoprochowej oraz wystawę prac malarskich Romana Czwienczka pt. „WENEZUELSKIE IMPRESJE”. Dodatkowym, wyjątkowym atutem imprezy były wielobarwne stoiska Kół Gospodyń Wiejskich z Dąbrowicy, Ługowa, Sieprawic, Piotrawina, Moszenek i Płuszowic. Panie uraczyły nas pyszną kuchnią regionalną i pokazały piękne rękodzieło. Serdecznie dziękujemy.

GOKiS

Malarka z Płouszowic

Tegoroczny wrzesień, oprócz okołopandemicznych zawirowań, przyniósł także pewną miłą niespodziankę. Otóż w korespondencji mailowej w skrzynce szkoły w Płouszowicach pojawił się zaskakujący list pana Józefa Lewandowskiego z Warszawy. Porządkując mieszkanie pełne zbiorów po swojej niedawno zmarłej matce - malarce, zechciał podzielić się z nami swoimi wspomnieniami jej tyżącymi.

Okazało się, że ś. p. matka pana Józefa, Krystyna z domu Łoboda, urodziła się w 1927 roku w Motyczu-Józefinie, a do szkoły powszechnej uczęszczała do Płouszowic. Jak wspomina jej syn, pani Krystyna przyszła na świat w średniozamożnej rodzinie chłopskiej jako najmłodsza z pięciorga dzieci. Wybuch wojny przerwał jej regularną edukację. Pan Józef, odtwarzając wspomnienia matki, pisze, że w jej prostym chłopskim domu rodzinnym poza książeczką do nabożeństwa babci, analfabetki zresztą, nie było książek. Jednak jakaś niespotykana ciekawość świata innego niż ten wyznaczony przez wiejski horyzont, przyciągała małą Krysie do biblioteki gminnej, w której namiętnie wypożyczała książki.

W relacji pana Józefa wiele jest luk, znaków zapytania. Sam pewnie nie zdążył dopytać matki o szczegóły jej dzieciństwa i młodości. Niewątpliwie Krystyna od wczesnych lat młodzińskich marzyła o aktorstwie. Po wojnie uczęszczała w Lublinie do, jak to jej syn nazwał, „szkoły lalki i aktora”, by szybko ją porzucić. Niezwykła ciekawość świata, która objawiła się już w płouszowickim dzieciństwie, znów dała o sobie znać. Czas tużpowojenny był ciężki, ale jednocześnie stanowić mógł pożywkę dla osobowości ponadprzeciętnych, oczekujących od życia i świata coraz to nowszych podniet. I tak, nastoletnia Krysia, ten niespokojny duch, wiedzioną jakimś awanturniczym podszeptem, zawędrowała na Dolny Śląsk, pod Jelenią Górę, na Ziemię Odzyskane, jak się wtedy zwykło mówić. Została tam wychowawczynią w domu dla sierot wojennych, mając za podopieczne dziewczęta niewiele młodsze od siebie.

Następnie koleje losu rzuciły Łobodównę do Krakowa, gdzie podjęła studia aktorskie w tamtejszej Akademii Teatralnej, z których jednak szybko musiała zrezygnować z powodu niezadawalających warunków fizycznych. Nie mogąc spełnić się w wymarzonej karierze, spróbowała studiów dziennikarskich w Wyższej Szkole Nauk Społecznych. Ale i tam nie zagrzała na długo miej-

scą, co najprawdopodobniej związane było z zamążpójściem i przeprowadzką do Warszawy. Nota bene, mężem pani Krystyny był historyk prof. Józef Lewandowski. Państwo Lewandowscy doczekali się dwojga dzieci: Józefa juniora, urodzonego w 1949 r. i Róży, urodzonej w 1954 r. Niestety, związek nie przetrwał długo. Kilka lat po przyjeździe na świat córeczki Lewandowscy rozwodzą się. Ich drogi definitywnie rozchodzą się, gdy po marcu 1968 roku prof. Lewandowski emigruje do Szwecji, gdzie do emerytury wykłada historię na uniwersytetach.

Gdy pani Krystyna osiedliła się w Warszawie, jak się później miało okazać, na dobre, podejmuje studia malarskie na Akademii Sztuk Pięknych. Jak wspomina jej syn: „Skąd wzięło się to zainteresowanie u dziewczyny ze wsi, bez formalnej edukacji, nie

potrafię powiedzieć. Gdzieś w warszawskim mieszkaniu jest jej pierwsza praca, datowana na rok 1948, więc gdy miała 21 lat. Bardzo dojrzały portret siostrzenicy. Nie wiem, czy już wtedy studiowała, czy dopiero przymierzała się do studiów”.

Pani Krystyna odnalazła się w malarstwie do tego stopnia, że stało się ono jej sposobem na życie. Malowała głównie pejzaże, szczególnie uwielbiała dokumentować małe polskie miasteczka, w których znać jeszcze było nikielne ślady po obecności niegdysiejszych żydowskich mieszkańców:

„Pamiętam ją z dzieciństwa, siedzącą w pokoju w skupieniu przy sztalugach. Latem wyjeżdżała, zabierając ze sobą przenośne sztalugi w plener, a gdy w wieku prawie pięćdziesięciu lat udało jej się zrobić prawo jazdy, pakowała

plótna, kasy z farbami i pędzlami, palety, buteleczki z olejem lnianym do rozcieńczania farb, ścierki do wycierania pędzli, i wyruszała w Polskę. Ulubionym jej motywem były [...] polsko-żydowskie sztetle z krzywymi, zapadającymi się poniżej poziomu ulicy domkami i głównym rynkiem z zielonymi drogowskazami kierującymi do Warszawy i Białegostoku.”

Samotnie wychowująca dwoje dzieci malarka nie zawsze opływała w dostatek. Często było wręcz przeciwnie. Rodzina zmagająca się z kłopotami finansowymi oraz powszechnymi w PRL-u problemami mieszcuchów związanymi z dostępnością do podstawowych produktów spożywczych. Pan Józef wspomina: „Było trochę biednie, ratowały nas przesyłki od babci – worek mąki, a w nim jajka. Babcia zjeżdżała na zimę z zawiniątkami z wiejskim prowiantem i pozostawała aż do wiosny. Gdy dni robiły się dłuższe i cieplejsze, wracała na wieś.”

Byt rodziny pani Krystyny znacząco się poprawił, gdy dostała pracę przy odnawianiu i ozdabianiu zabytków Starego Miasta. Za pieniądze, które w ten sposób zarobiła kupiła pierwszy samochód – małego fiata. Oddajmy jeszcze raz głos panu Józefowi: „Aż wreszcie emerytura, na którą pilnie oszczędzała przez wiele lat. Bo przez wszystkie lata prowadziła skrzętnie zapisy wszystkich wydatków na niewielkich karteluszkach w kratkę. Co jak co, ale finanse domowe zawsze miała pod kontrolą, choć nie zawsze było co kontrolować.”

Krystyna Łoboda brała udział w ponad 50 wystawach krajowych i zagranicznych. W 1964 roku otrzymała Nagrodę Ministra Kultury i Sztuki za pejzaż na wystawie „Warszawa w Sztuce”, Dyplom Grand Prix w 1971 roku na wystawie UNESCO w Monako. Jej prace znajdują się w zbiorach m.in.: Muzeum Historycznego w Warszawie, Muzeum Mazowieckiego w Płocku oraz w zbiorach prywatnych w Polsce, USA i w Szwecji. Przez wiele lat pełniła funkcję redaktora działu plastyki w miesięczniku *Poezja*.¹

●●●

W kilka tygodni po napisaniu miała pan Józef zawitał do naszej szkoły z załadowaną furgonetką. Szkoła Podstawowa w Płouszowicach otrzymała w darze kilkanaście płócien autorstwa jej absolwentki – Krystyny Łobody zmarłej w 2018 roku.

MARCIN KLIMOWICZ

¹ Informacje za Wikipedia: https://pl.wikipedia.org/wiki/Krystyna_Łoboda

ROZMOWA Z MONIKĄ A. OLEKSĄ

Dobre myśli do kawy

Pani Moniko od trzech lat mieszka Pani w gminie Jastków, czy jest już to miejsce znajome, oswojone czy jeszcze nie do końca?

Urodziłam się w Lublinie i przez całe swoje życie tam mieszkałam, mocno się w tym mieście zakorzeniając. Od trzech lat mieszkam w Tomaszowicach, które stały się dla mnie własnym kawałkiem nieba. Wciąż jeszcze oswajam to miejsce i zaznajamiam się z nim świadoma tego, że proces ukorzenia trochę trwa, ale mogę już powiedzieć, że jest to coraz bardziej moja przetrzeźń, z którą zaczynam się identyfikować i utożsamiać, i która jest dla mnie ważna.

Podobno pisze Pani „od zawsze”. Jak zrodziła się przygoda ze słowem i pisaniem w Pani życiu?

Piszę, odkąd pamiętam. Od chwili kiedy odkryłam książki i stałam się świadomym czytelnikiem w pierwszych klasach szkoły podstawowej, chciałam zostać pisarką i tworzyć na kartkach książek swoje własne światy, inne od szarej i przynębiającej rzeczywistości lat osiemdziesiątych, która mnie otaczała. Uciekałam w tę wymagowaną, jakby alternatywną przetrzeźń, czując się w niej bezpiecznie. Jako dziecko bardzo nieśmiała i zamknięta, wymyślałam swoich bohaterów, których traktowałam jak wymagowanych przyjaciół. Początkowo wymyślałam ich historie, a po jakimś czasie nauczyłam się ich „słuchać” oczami wyobraźni i dałam się im prowadzić. Pragnienie bycia pisarką było największym marzeniem mojego życia, w które uwierzyłam, i które się spełniło, podobnie jak marzenie o moim domu.

Czy Pani bohaterowie wzorowani są na prawdziwych osobach, spotkanych w życiu, czy to zupełnie wymyślone postaci?

Główni bohaterowie, na których opieram szkielet fabuły w moich książkach, to zawsze postaci fikcyjne. Rodzą się w mojej wyobraźni, a potem zachowują tak, jakby to oni mnie wybrali do spisania swojej historii i prowadzą strona po stronie, ujawniając swoje tajemnice. W historii ich życia wplątam jednak wiele własnych doświadczeń lub fragmenty życia, które poznałam z obserwacji. Lubię jednak „przemycać” w treści książki prawdziwe osoby, występujące w opowiadanej histo-

rii pod własnym imieniem i nazwiskiem. Często stosuję ten zabieg, przybliżając czytelnikowi prawdziwy klimat danego miejsca, które opisuję i specyfikę jego mieszkańców.

Czytając Pani książki z przyjemnością odnajduję znajome miejsca, opisy. W „Spacerze nad rzeką” bohaterowie mieszkają w Kazimierzu Dolnym, odwiedzają Nałęczów, oczywiście Lublin. Podobnie jest w innych Pani powieściach. Jest to zamierzone działanie? Lepiej się pisze o prawdziwym miejscu niż fikcyjnym?

Zdecydowanie tak! Pisząc swoje powieści w pewnym sensie czuję się ambasadorką Polski i miejsc, które w jakiś sposób są mi bliskie. Dzielę się tym co dobre, zwracam

uwagę na ich piękno i wyjątkowość, zauważam je. Uwielbiam łączyć pasję pisania z podróżowaniem, choćby to była podróż do Nałęczowa czy Kazimierza. To fascynujące chodzić po uliczkach czy zakamarkach, które z każdym krokiem coraz więcej odkrywają i przywiązują do siebie w wdzięczności za to, że w pewnym sensie stają się również bohaterami powieści.

Od jednego z czytelników usłyszałam, że Pani książki nie są „drapieżne”, że nie ma w nich wulgaryzmów, używa Pani pięknego języka. Że zwraca Pani uwagę na wartości, które współczesny świat lekceważy choć skrycie może za nimi tęsknić. „Miłość nie mogła się wyczerpać. Ona się nigdy nie wyczerpuje, tylko... czasami tak trudno nam się wsluchać w siebie i otworzyć na drugiego człowieka.” – czytamy w książce „Miłość w kasztanie za-

klęta”. Na co dzień nie mówimy o miłości, dlatego o niej Pani pisze?

Może i o niej nie mówimy, ale jej pragnienie jest głęboko wpisane w każdego człowieka. Potrzebujemy jej i bez niej usychamy. Im jestem starsza tym bardziej mam wrażenie, że jest we mnie większa potrzeba obdarowywania miłością niż czerpania z niej. Dając, otrzymuję dużo więcej niż jedynie pragnąc. Miłość jest niezwykła. Wystarczy odrobina, którą podzielimy, jednocześnie mnożąc ją do niewyczerpania. Największym przykazaniem jakie zostawił nam w testamencie Bóg jest przykazanie miłości. I właśnie dlatego o niej piszę, starając się o tym przypomnieć zarówno moim czytelnikom, jak i sobie samej.

A jak wyglądają przedświąteczne przygotowania w domu pisarki? Może moglibyśmy poznać jakiś tajemny przepis na ulubione, wigilijne danie Moniki Oleksa ☺

Żyję bardzo intensywnie, więc i przygotowania są zazwyczaj intensywne, choć od czasu gdy osiedliśmy w Tomaszowicach nie ma w nich napięcia, nerwowości czy niepotrzebnego pośpiechu. Przynam szczerze, że sztukę kulinarną odkrywam od kuchni dopiero od trzech lat, nie mam więc żadnej takiej potrawy, która pojawia się na wigilijnym stole od pokoleń. Uwielbiam piec, więc na świątecznym stole, jak co roku, pojawi się makowiec, sernik, piernik i ciasto anielskie, jak na Dom Pod Aniołem przystało. Obowiązkowo musi się tam znaleźć kapusta z grzybami i suszonymi sliwkami, ziemniaki w mundurkach i moja specjalność, czyli słodko – winny barszcz czerwonony z uszkami (uszka to już specjalność teściowej). Tajemnych przepisów jeszcze nie zdradzę, ale na pewno w jakiś sposób będę się nimi dzielić. :-)

Dziękuję za rozmowę i życzę Pani prawdziwie radosnego Bożego Narodzenia. I oczywiście nowych książek w Nowym Roku!

Pani Magdo, ja również bardzo dziękuję i życzę wszystkim Czytelnikom Gazety Jastkowskiej pięknych i błogosławionych Świąt Bożego Narodzenia. Życzę Państwu i sobie, aby radość Bożego Narodzenia rozpałała w nas pragnienie świętowania każdego dnia. Życzę zachłanności w poszukiwaniu dobra i pokoju; wiary w moc najczystszej miłości, którą dostajemy zupełnie bezinteresownie i która jest tak potężna, że żaden mrok ludzkiej duszy nie jest w stanie jej pokonać; życzeń nadziei tak silnej, że wierzy wbrew ludzkiej logice i rozumowi, oraz światła, dzięki któremu zawsze, nawet wtedy kiedy zgubimy drogę i zabłądzimy w ciemnych uliczkach i zaułkach rozkrzyczanego świata, będziemy w stanie odnaleźć tę ścieżkę, która zaprowadzi do betlejemskiej stajenki i pozwoli stanąć twarzą w twarz z tym, który nigdy w żadnego z nas nie zwątpił i który w zamian za wszystko co mu przyniesiemy zawsze odpowie miłością.

MAGDALENA ZARZEKA

Biblioteka poleca

Jesteś ważny, Pinku!

- Urszula Młodnicka,
Agnieszka Waligóra

- Cześć, jestem Pinku!
- Cześć, Pinku. Kim jesteś?

- Nie wiem.

- Jak to nie wiesz? Zastanów się chwilę.

- Jestem taki jak wszyscy.

- Nie, jesteś unikalny.

„Jesteś ważny, Pinku!” to książka, która kształtuje u dzieci poczucie własnej wartości, pokazuje nasze wady i zalety oraz pomaga zaakceptować siebie takiego, jakim się jest. Nie wszyscy przecież zdają sobie sprawę z własnej wyjątkowości. Warto docenić siebie, zaakceptować i pokochać, bo przecież każdy człowiek jest jedyny w swoim rodzaju i niepowtarzalny.

Pink jest sympatycznym futrzankiem stworzonym, który uświadamia małym czytelnikom, że każdy posiada zarówno lepsze, jak i gorsze strony, a także lubi pewne osoby mocniej bądź słabiej. Co ważne, pomaga rozróżnić sprawy, na które mamy wpływ oraz te, nad którymi nie możemy zapanować, dlatego nie powinniśmy się nimi zbyt często przejmować. Najważniejszą kwestią, jaką podkreśla, jest fakt, iż nikt z nas nie jest idealny, ale to wcale nie czyni nas gorszymi ludźmi.

Piękna szata graficzna, prosty, przystępny język, różne zadania, a w tle uroczy bohater, który skradnie serca wszystkich dzieci. Dzięki tej pozycji rozmawianie o wszelkich skomplikowanych emocjach staje się łatwiejsze. Autorka również porządkuje rodzicami, uświadamiając im, co naprawdę jest istotne, a także przypomina, że dziecko potrzebuje w pewnych okolicznościach więcej uwagi i czasu poświęconego tylko jemu.

Cuda codzienności - Maria Paszyńska

W wigilijną noc 1863 roku, w lubelskiej wsi przychodzi na świat chłopiec o niezwykłych niebieskich oczach. Jego los wydaje się przesądzony - będzie jednym z milionów chłopów w nieistniejącej na mapie Rzeczypospolitej. Lecz w sercu dorastającego Macieja rodzi się marzenie - chciałby sam napisać historię swojego życia...

Cuda codzienności to niezwykła saga rodzinna wypełniona ciepłem mimo chłodu zimy; nadzieją, mimo trudnych czasów; miłością i atmosferą Bożego Narodzenia, obchodzonych dawno, dawno temu.

Czas przemija, jedna wojna przechodzi w drugą, państwa znikają i pojawiają się na mapach. Szalejące w Europie wichry historii nie omijają ani małej wioski, ani wielkiego miasta, o którym skrycie śni Maciej. W tym niespokojnym świecie jedynym, czego może uchwycić się człowiek, jest dłoń drugiego człowieka, a prawdziwym cudem codzienności pozostaje niezmiennie rodzina. Ogromnym plusem tej książki jest przedstawienie przez autorkę wielu wydarzeń historycznych, które pozwalają na wyobrażenie sobie tego, jak wtedy wyglądało życie zyczących ludzi. Od zarania dziejów ludziom z nizin społecznych nie były obce ciężka praca, walka o byt, bieda i zacofanie. Autorce udało się przedstawić, jak niezwykle było podejście ówczesnych ludzi do tradycji, ich wzajemne poszanowanie się, pielęgnacja więzi rodzinnych, niezwykła miłość, wsparcie i bycie ze sobą bez względu na okoliczności.

Nadać sens temu światu - Henryk Wujec

„Boże Narodzenie 2019. To zawsze poruszające święto, jest coś pięknego w tym ukształtowanym przez wieki świętowaniu. (...) Święto narodzin Boga w stajence obchodzimy w różnych miejscach i w różny sposób. Spróbuję przypomnieć z własnego życia wybrane jego formy, które przeżywałem, a Czytelnicy może odnajdą w swoich wspomnieniach podobieństwa (...)

Sam zaś dzień wigilijny zaczynał się od wścicielenia podłogi w izbie słomą, aby przypominała stajenkę. Na stół wędrowało siano przykryte obrusem, a w kącie na ławie stał dumnie „król”. Dzielił się białym oplatkiem z miodem, słów przy tym było mało” – pisał Henryk Wujec, w jednym z felietonów do kwartalnika „Tanew”, które zostały właśnie zebrane i razem z wierszami i wspomnieniami o tym wyjątkowym działaczu Solidarności w książce **Nadać sens temu światu**.

Henryk Wujec przez jedenaście lat regularnie pisał felietony do wspomnianego kwartalnika. Urodzony we wsi pod Biłgorajem nigdy nie wstydził się swoich chłopskich korzeni, w swoich felietonach opisywał dzieciństwo na wsi, pisał o tym, ile zawdzięcza wiejskiemu wychowaniu. Interesująco pisał też o swoich naukowych przemysleniach (fizyk z wykształcenia), o religii. Nie zabrakło również wspomnień z działalności politycznej. Książka, przygotowywana przez autora, została wydana już po jego śmierci, dzięki staraniom żony Ludwiki i grupy przyjaciół.

„Życzenia składaliśmy sobie takie: Daj, Boże, na szczęście, na zdrowie i żebyśmy do drugiego roku doczekali. I tego nam wszystkim życzeń”.

Regionalia Ziemi Jastkowskiej

Dla miłośników historii naszego regionu pojawiły się dwie bardzo ciekawe publikacje związane z życiem i działalnością mieszkańców naszej gminy w dawnych latach. Pierwsza z nich to opracowanie Leszka Zugaja pt.: „Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy Jastków do 1939 roku” wydana przez Gminę Jastków. W tej publikacji znajdziemy mnóstwo ciekawych informacji o tym, jaką aktywność gospodarczą podejmowali właściciele licznych majątków ziemskich jak również bogatsi chłopci. Dowiemy się, że w 1925 roku w gminie Jastków było m.in. 17 kowali, 3 tkaczy, 4 stolarzy. Dowiemy się z cytowanych informacji prasowych, jakie nagrody otrzymał Nikodem Budny, właściciel dóbr jastkowskich, na Wystawie Rolniczo

- Handlowej w 1901 roku. Wiele bardzo interesujących ciekawostek znajdziemy w tej publikacji.

„Wieś Sługocin na tle historii” - to kolejna, szósta już książka

Juliana Zamojskiego. To wyjątkowa publikacja, w której zostały szeroko ukazane losy rodzin we wsi Sługocin, warunki społeczno-polityczne ich życia, opowia-

dane szczególnie przez pryzmat przeżyć najbliższej rodziny autora. W książce, napisanej bardzo przystępnym językiem znajdziemy opisy codziennego i świątecznego życia mieszkańców wplecione w historię naszego kraju. Cennym dodatkiem są archiwalne zdjęcia oraz rysunki i szkice, wykonane przez pana Zamojskiego, np.: plan rozmieszczenia gospodarstw rolnych w Kol. Sługocin, czy szkic pieca chlebowego. Wyrazy uznania dla autora za podjęty trud wyszukania tylu cennych informacji i ich opracowania. Książka szczególnie wartościowa dla mieszkańców Sługocina i wszystkich wywodzących się z tej wsi.

Obie publikacje można wypożyczyć w Gminnej Bibliotece Publicznej w Jastkowie oraz w filiach.

Szkoła Podstawowa w

5-latek na medal

Przedstawiam Alicję Kusińską, niezwykłą dziewczynkę uczyszczającą do oddziału przedszkolnego 5-latków przy Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Tomaszowicach. Dlaczego jest niezwykła? Bo to czego dokonała mając zaledwie pięć lat zadziwia i dodaje wiary w możliwość osiągnięcia sukcesu niezależnie od wieku. Wystarczy mieć pasję.

Pasją Alicji są rowery. Dziewczynka należy do Lubelskiego Klubu Kolarstwa Górskiego. Trenuje w nim dwa razy w tygodniu, głównie na obiekcie tor Bmx Racing przy ul. Janowskiej w Lublinie oraz na lubelskich pumtrackach. LKKG zrzesza dzieci i młodzież, które pragną podszkolić swoje umiejętności w konkurencjach olimpijskich Cross Country i Bmx Racing. Podstawą, początkiem zajęć dla dzieci jest dobre opanowanie roweru od najmłodszych lat, zaczynając od rowerów biegowych po małe bmx, kończąc na dużych rowerach górskich. Pod okiem trenerów dzieci nabywają podstawowych technik pompowania, skoków, przejazdów na tylnym kole, które później wykorzystują na torach typu pumtrack (gdzie napędzamy rower nie pedałując), Bmx Racing jak i w terenie. Bez problemu nabierają prędkości wykorzystując nierówności terenu. Skok przez przeszkody też nie stanowi problemu.

Główne osiągnięcia Alicji to wyniki na zawodach w dyscyplinie Bmx Racing. Dyscyplina ta zrodziła się w USA i polega na pokonaniu jak najszybszym tempem specjalnie przygotowanego toru ziemnego, na którym znajdują się przeszkody w formie tzw. muld. Start odbywa się z rampy, gdzie 8 zawodników jedzie w tym samym czasie, rywalizując aż do mety. Tor ma około 400 metrów długości. Na całym świecie dyscyplina ta angażuje całe rodziny. Rodzice z dziećmi ścigają się w swoich kategoriach wiekowych, a całe wydarzenia czy zawody to olbrzymi piknik i zabawa. Treningi i rywalizacja sportowa od najmłodszych lat dyscyplinuje, hartuje charakter jak i pomaga w kształtowaniu zdrowego sportowego trybu życia.

Wyniki, które osiągnęła 5 letnia Alicja to:

- 3 miejsce Intercup Bmx Racing HRANICE - Czechy 2020 r.
- 2 miejsce kat. Krasnal - Globus Dual Slalom Lublin 2019 r.
- 1 miejsce kat. Dzieci 7-8 lat - Puchar Polski Bmx Racing Dzierżoniów 2020 r.
- 2 miejsce kat do lat 6 - Dual Pumtrack Challenge Lublin 2020 r.
- 3 miejsce kat dziecięce BMX do lat 10 dziewczynki Mistrzostwa Polski Pumtrack Nisko 2021 r.
- 3 miejsce kat dziecięce BMX do lat 10 dziewczynki Puchar Polski Bmx Racing Nisko 2021r.
- 2 miejsce kat 7-8 lat dziewczynki Mistrzostwa Polski Bmx Racing Nowa Sól 2021r.
- 2 miejsce kat dziecięce BMX do lat 10 dziewczynki Puchar Polski Bmx Racing Wodzisław Śląski 2021r.

staw Śląski 2021r.

1 miejsce kat. Do 5 lat - Puchar Polski Pumptrack Lublin 2021 r.

3 miejsce kat dziecięce BMX do lat 10 dziewczynki Puchar Polski Bmx Racing Dzierżoniów 2021 r.

4 miejsce Grand Prix Puławy MTB, Puławy 2021 r.

Chciałabym aby historia Ali zachęcała dzieci i młodzież do poszukiwania i odkrywania pasji w swoim życiu. Mojej uczennicy, życzę dalszych sukcesów, sportowej rodzinie gratuluję wspaniałej córki. Dziękuję panu Michałowi Kusińskiemu za pomoc przy opisaniu sukcesów córki Ali.

EWA DĄBROWSKA

Konkurs fotograficzny

Prace uczniów z klas 1-8 dowiodły, że nasi podopieczni potrafią dostrzec piękno w otaczającym ich świecie. Efekty zaskoczyły jury, które miało problem z wybraniem najlepszego zdjęcia spośród 10 nadesłanych na konkurs. Ostatecznie przyniósł 3 miejsca oraz wyróżnienie.

Zwycięcy konkursu:

- I miejsce - Konrad Zagajski, kl I
- II miejsce - Hanna Sidor, kl. IV
- III miejsce - Paulina Zagajska, kl. IV
- Wyróżnienie - Michał Habza, kl. II

II Konkurs Recytatorski „Polscy Autorzy Dzieciom”

5 listopada 2021r. już po raz drugi w Szkole Podstawowej w Tomaszowicach odbył się konkurs recytatorski. Uczestnikami były dzieci z oddziałów przedszkolnych naszej szkoły. Warunkiem udziału, było opanowanie wybranego wiersza z literatury polskiej oraz zaprezentowanie go przed publicznością. Umiejętności recytatorskie oceniało jury w składzie: p. Helena Skomorowska – dyrektor szkoły, p. Halina Tywoniuk – nauczyciel, p. Kamil Ziółkowski – dyrektor GOKiS w Jastkowie.

Do udziału w konkursie zgłosiło się 20 małych artystów, a utworzyli go gospodarze – oddział pięciolatków. Dzieci pokazały układ taneczny do wiersza „Okulary” Juliana Tuwima, po czym rozpoczęła się część konkursowa. Wszyscy mali uczestnicy zaprezentowali się wspaniale, dlatego otrzymali nagrody książkowe oraz dyplomy. Wyłonieni zostali zwycięzcy, chociaż nie było to łatwe:

I miejsce Ewa Daniel

II miejsce Liliana Mazurek

III miejsce Helena Milewska –Grzyb

Wyróżnienie: Szymon Palak

Wszyscy laureaci to dzieci z oddziału 6-latków.

EWA DĄBROWSKA

Przygoda Misia

Święto pluszowego misia obchodzone jest w szkołach naszej gminy przede wszystkim przez dzieci z oddziałów przedszkolnych. W szkole w Tomaszowicach z tej okazji ogłoszony został konkurs pod hasłem „Przygoda Misia”, w którym wzięły udział wszyscy chętni z 3 grup przedszkolnych. Przedszkolaki, z pomocą rodziców, dziadków lub starszego rodzeństwa zrobili podobizny swoich ulubieńców i ułożyły historyjki o ich przygodach. 25.11. 21 r. odbyło się rozstrzygnięcie konkursu. Wszystkie prace były pomysłowe, wykonane z różnych materiałów misie urocze, podobnie jak zapisy ich przygód i zasług. Jury uznało prace za wyjątkowe i postanowiło przyznać wszystkim pierwsze miejsce. Tego dnia odbyła się też zabawa z okazji Dnia Pluszowego Misia.

Pieśni patriotyczne

Tradycyjnie w listopadzie z okazji obchodów Narodowego Święta Niepodległości Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Tomaszowicach i Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Jastkowie zorganizowały XIV Gminny Przegląd Pieśni i Piosenki Patriotycznej. Po rocznej przerwie spowodowanej pandemią i zdalnym nauczaniem, uda-

Tomaszowicach

to się wrócić do tej pięknej tradycji. Niestety nie „na żywo”, lecz w formie zdalnej. Kwarantanna dotycząca uczniów naszej gminy spowodowała również, że nie wszystkie szkoły mogły przystąpić do przeglądu.

Tegoroczną rywalizację uczestników oceniali jury w składzie: Katarzyna Jankowska - główny instruktor ds. kultury GOKiS, Daniel Mazurek - kierownik kapeli „ZPiT” Dąbrowica oraz Jerzy Sadawa - wieloletni opiekun klubu turystów muzykujących „ORNAK. A oto wyniki:

Kategoria I – oddziały przedszkolne i klasy I-III

- I miejsce (ex aequo) - uczniowie klasy II za wykonanie piosenki „Jest takie miejsce - Polska” oraz Lena Woźniak za utwór „Czy wojna jest dla dziewczyn?” (SP Ożarów)
- II miejsce - uczniowie klasy II w piosence „To nasza Ojczyzna” (SP Ożarów)
- III miejsce - Zuzanna Jaworska za wykonanie utworu „Co to jest niepodległość?” (SP Ożarów)

Kategoria II – klasy IV-VIII

- I miejsce (ex aequo) - Julia Rożen za utwór

„Marsz I Brygady” (SP Snopków) oraz Krzysztof Kozłowski za wykonanie piosenki „Róża i bez” (SP Tomaszowice)

- II miejsce - Oliwia Gozdek w piosence „Pierwsza Kadrowa” (SP Snopków)
- III miejsce - Weronika Kropiewnicka za utwór „Marsz Polonia” (SP Snopków)

Aukcja w szkole

Od 19 listopada nauczyciele szkoły w Tomaszowicach pod okiem szkolnych artystek wykonały ozdoby, które szkoła wystawiła na internetowej aukcji trwającej od 1 do 13 grudnia. Do kupienia były skrzaty, wianki na drzwi, świeczniki i oryginalne stroiki w kształcie drzewek. Przedmiotem aukcji były także ozdoby świąteczne przygotowane przez uczniów i przyjaciół szkoły. Zebrane w ten sposób fundusze przekazaliśmy Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia w Lublinie. Była to pracochłonna akcja, bo zrobienie pięknych ozdób wymagało od nas trochę wysiłku, czasu i zaangażowania, ale czego się nie robi, aby podzielić się dobrem.

Wszystkim wykonawcom przedmiotów aukcyjnych oraz uczestnikom aukcji dziękujemy.

Szkoła na medal

Szkoła Podstawowa w Tomaszowicach zdobyła 1 miejsce w powiecie lubelskim w plebiscyście „Szkoła na medal”, organizowanym przez *Kurier Lubelski*. Jednocześnie do nagrody została nominowana p. Ewa Dąbrowska, która w plebiscyście „Nauczyciel roku” zdobyła 6 miejsce, z wynikiem 72 głosów. W plebiscyście „Przedszkole na medal” nasze oddziały przedszkolne zdobyły 5 miejsce. Zdobyć 1 miejsca uprawnia nas do etapu wojewódzkiego. Jednocześnie do Plebiscytu Sportowego 2021 w kategorii „Trener Roku” został nominowany p. Robert Ciechoński - trener szkolnej drużyny rugby oraz drużyny Amazonki Budowlani Lublin.

Wszystkim, którzy zgłosili nas do plebiscytów oraz tym, którzy oddali na zas swoje głosy serdecznie dziękujemy.

Nauka w Jastkowie inspiruje

Inspiracja, współpraca, rozwój to podstawa realizacji wielu projektów w Szkole Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie. Zaangażowanie w różnorodne programy przynosi satysfakcję nie tylko uczniom, ale też ich rodzicom i nauczycielom. Działanie łączące naukę i zabawę daje poczucie sprawstwa, czujemy, że jesteśmy ważni, wiemy, jak wiele od nas zależy - razem możemy zmienić świat.

Najmłodszy - dzieci z oddziałów przedszkolnych, biorąc udział w ogólnopolskim programie *Emocje*, poznają, czym jest empatia, wyrozumiałość, szacunek i wrażliwość. Kształtowanie postaw społecznych u dzieci, rozbudzanie wiary we własne możliwości pozwala zrozumieć nie tylko siebie, ale również drugiego człowieka. Odpowiedzią na złą kondycję psychiczną i fizyczną dzieci, zanikanie relacji rówieśniczych jest realizacja programu *Dzieci mają wychodne*, który gwarantuje kontakt z naturą w każdy piątek niezależnie od pogody. Wplatanie języka angielskiego do codziennych

aktywności dziecka to podstawa ogólnopolskiego programu *Dwujęzyczny Przedszkolak* - brak lęku przed posługiwaniem się językiem obcym da możliwość realizacji najbardziej ambitnych planów i marzeń w niedalekiej przyszłości.... *Trzymaj Formę!* *Dziel się uśmiechem* - to nie tylko inspirujące słowa na każdy dzień, ale programy, których celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród mło-

dzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. *PrzyGOTUJMY lepszy świat* - ten program pokazuje dzieciom, że ich codzienne wybory żywieniowe mają znaczenie dla nich i dla naszej planety. Jesteśmy przekonani, że realizacja projektu *Wygrajmy ze smogiem* pozytywnie wpłynie na świadomość ekologiczną uczniów i rodziców oraz

przyczyni się do poprawy jakości powietrza w najbliższej okolicy. Szkolny program profilaktyczny *„Ja, Ty, On - razem możemy więcej”* odpowiada na obecnie najważniejsze wyzwanie w pracy wychowawczej szkoły - odbudowanie relacji pomiędzy uczniami. To zaproszenie do aktywnego, wspólnego działania przy wykorzystaniu i rozwijaniu czynników chroniących przed wszelkiego typu uzależnieniami. Poznawanie kultury polskiej, kanonu edukacji klasycznej, wprowadzenie w dziedzictwo cywilizacyjne Europy, wychowanie w duchu patriotyzmu to cele realizowanych projektów czytelniczych i historycznych: *Miesiąc z książką o...*, *Czytanie ma moc*, *Europa i Ja*, *BohaterON - włącz historię!*

Przed nami wiele działań i choć nie zawsze możemy je zrealizować tak, jak byśmy chcieli (niestety wciąż powraca forma nauki zdalnej), pamiętamy słowa, które wypowiedział Albert Camus *„Usunąć ze swojego słownika słowo „problem” i zastąpić słowem „wyzwanie”*.

Szkoła Podstawowa

11 Listopada

W tym roku obchody Święta Niepodległości w naszej szkole zostały zaplanowane w dość nietypowy sposób. Wszystkich uczniów w klasach odwiedzili wyjątkowi goście, byli to Ojciec Niepodległości – uczniowie, którzy wcieli się w rolę Józefa Piłsudskiego, Jana Ignacego Paderewskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa, Ignacego Daszyńskiego oraz Wojciecha Korfańtego i opowiadali w jaki sposób przyczynili się do odzyskania przez Polskę Niepodległości po 123 latach niewoli. Na podstawie tych informacji, uczniowie w swoich klasach wspólnie rozwiązywali krzyżówki i rebusy, przy czym musieli się wykazać pracą grupową. Ponadto tworzyli nietypową flagę oraz rozpisywali się na temat - za co kochają swój kraj. Efekty tej ostatniej aktywności zostały zawieszane na tablicy na korytarzu. Tego dnia cały czas mogliśmy słuchać patriotycznych piosenek, które wybrzmiewały na szkolnym korytarzu. Dodatkowo nasza szkoła, jak co roku, wzięła udział w kolejnej edycji akcji organizowanej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki „Szkoła do Hymnu” i w swoich klasach, równo o 11:11 odśpiewaliśmy wszystkie zwrotki Marzurka Dąbrowskiego.

AGNIESZKA OBARA, BLANKA GWIAZDA-ALTER

Certyfikat

W ubiegłym roku nasza szkoła przystąpiła do ogólnopolskiego programu „Przystań w sieci” Program powstał z inicjatywy Facebooka, NASK PIB i UNICEF Polska oraz objęty był honorowym patronatem Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego. Dotyczył odpowiedzialnego korzystania z internetu, ochrony własnego wizerunku w sieci i bezpieczeństwa online. Uczniowie brali udział w kursach e-learningowych w ramach sześciu modułów: prywatność w sieci, cyberprzemoc, cyberzagrożenia, nielegalne i szkodliwe treści w internecie, cyfrowe ślady i reputacja online oraz fałszywe informacje. Dzięki udziałowi w programie uczniowie:

- wiedzą jak dbać o swoją prywatność w sieci,
- wiedzą jak reagować, kiedy są ofiarą lub świadkiem cyberprzemocy, wiedzą gdzie mogą znaleźć profesjonalną pomoc w tym zakresie,
- wiedzą na jakie cyberzagrożenia mogą trafić w sieci, wiedzą jak je rozpoznać, jak reagować, jak się przed nimi bronić,
- wiedzą jak dbać o swoją reputację w sieci,
- wiedzą, jakie informacje pozostawiać po sobie w sieci podczas korzystania z Internetu, wiedzą jak ograniczyć ilość pozostawianych informacji,
- wiedzą czym są fałszywe informacje, wiedzą jak odróżnić rzetelną informację od nierzetelnej.

Za aktywny udział w programie, nasza szkoła uzyskała Certyfikat Szkoły Promującej Świadome Korzystanie z Internetu.

BLANKA GWIAZDA-ALTER

Europejski Dzień Języków

Pod koniec września w naszej szkole obchodziliśmy Europejski Dzień Języków. Z tej okazji, każda klasa na lekcji języka angielskiego brała udział w aktywności związanej z tym wydarzeniem. Młodszy uczniowie przygotowali flagi różnych krajów europejskich wraz z podpisami po angielsku, dyskutowali na temat ilości języków na świecie oraz poznali odgłosy zwierząt w różnych językach. Starsi uczniowie rozwiązywali quiz kahoot dotyczący języków oraz krzyżówkę z użyciem kodów QR dotyczącą różnych potraw europejskich. Uczniowie chętnie brali udział w wydarzeniu i przypomnieli sobie jak ważna jest nauka języków w dzisiejszym świecie.

BLANKA GWIAZDA-ALTER

Zapraszamy do Figurowa

„Zapraszamy do Figurowa”, to tytuł projektu, który jest realizowany od września do grudnia w Szkole Podstawowej im. Anny i Andrzeja Nowaków w Ożarowie, w ramach programu grantowego Potęga. Zajęcia są prowadzone dla uczniów klasy 7 i 8, ale odbiorcami pośrednimi są również pozostali uczniowie. We wrześniu rozpoczęto realizację projektu. Pierwsza połowa miesiąca przeznaczona była na jego promocję. W czasie spotkań koła matematycznego rozpoczęto prace nad przygotowaniem gier planszowych dotyczących figur geometrycznych płaskich i przestrzennych oraz ich własności. Zaprojektowano plansze i przygotowano pytania. We wrześniu dokonano zakupu niektórych zaplanowanych w budżecie pomocy. Na zajęcia zapewniono uczestnikom poczęstunek w postaci świeżutkich drożdżówek. W październiku

kontynuowano prace nad przygotowaniem gier planszowych dotyczących figur geometrycznych oraz ich własności. Na początku miesiąca włączyliśmy się w akcję Europejski Tydzień Kodowania „Code Week”. W czasie październikowych spotkań koła matematycznego rozpoczęły się warsztaty „Haftu matematycznego”. Ogłoszony został był konkurs na najładniejszą haftowaną matematyczną, który zostanie rozstrzygnięty pod koniec miesiąca. Spotkania odbywały się w miłej atmosferze, przy słodkim poczęstunku w postaci świeżych drożdżówek.

DOROTA DĄBROWSKA

Krajowa Odznaka Jakości

Komiksowe wybrki Adasia, Nel oraz Niki to tytuł projektu realizowanego przez uczniów

klasy VIII we współpracy ze Szkołą Podstawową im. Stefana Żeromskiego w Górzynie i Publiczną Szkołą Podstawową nr 5 w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach innowacji Lekturomania. Celem tego przedsięwzięcia było stworzenie wspólnego komiksu, którego bohaterami są wybrane przez uczniów postacie literackie znane z lektur szkolnych. Prace trwały od września. Podejmowaliśmy się różnych działań: przygotowaliśmy własne awatary, jak również awatary wybranych przez nas bohaterów literackich - Balladyny i Alka, opracowaliśmy profile fakebookowe tych postaci, stworzyliśmy scenariusz, a następnie rozpoczęły się prace nad samym komiksem. Komiks został wydrukowany i jest dostępny w naszej szkolnej bibliotece oraz online. Za aktywny udział w projekcie nasza szkoła uzyskała Krajową Odznakę Jakości.

EDYTA SZCZERBICKA

w Ożarowie

Pani Diana Nowak-Zegadło

Pani Diana Nowak - Zegadło od lat mieszka w Edynburgu w Wielkiej Brytanii. Jest psychologiem klinicznym, założycielką i pracownikiem Polskiego Centrum Pomocy Rodzinie wspierającego Polaków doświadczających trudności na emigracji. Bliskie jej sercu są również potrzeby środowiska, w którym funkcjonuje, angażuje się więc w lokalną działalność społeczną – tak jak jej pradiadkowie Anna i Andrzej Nowakowie - patroni Szkoły Podstawowej w Ożarowie.

Pani Diana Nowak - Zegadło pochodzi z rodziny, w której od pokoleń ważne były takie wartości jak zrozumienie i otwartość na potrzeby innych ludzi, zarówno jednostek, jak i całych społeczności. Jej pradiadkowie - Anna i Andrzej Nowakowie byli nauczycielami w Szkole Podstawowej w Ożarowie. W czasie wojny prowadzili tajne nauczanie, należeli do AK, w swoim domu ukrywali partyzantów. Anna Nowak nie przeżyła wojny, została zakatowana przez Gestapo. Andrzej Nowak po wojnie kierował szkołą, założył na wsi kółko rolnicze, ochotniczą straż pożarną, utworzył w Ożarowie organizację harcerską. Dziadkowie pani Diany, Zbigniew i Irena Nowakowie, byli lekarzami, którzy wyjechali na misję do Afryki, niosąc pomoc medyczną mieszkańcom tego kontynentu. Mama pani Diany jest pedagogiem. Była również wieloletnim Rzecznikiem Praw Dziecka. Tata pracował w Ambasadzie Stanów Zjednoczonych w Warszawie. Wychowując się w tak zaangażowanej społecznie rodzinie, pani Diana nie miała trudności z wyborem własnej drogi życiowej.

Postanowiła kontynuować dzieło przodków i została lekarzem ludzkich dusz.

Pani Diana Nowak-Zegadło ukończyła w Polsce studia magisterskie na kierunku psychologia, po czym zdecydowała się na wyjazd do Wielkiej Brytanii, gdzie od kilku lat mieszkali jej rodzice i rodzeństwo. Tam uzyskała uprawnienia psychologa klinicznego. Z jej inicjatywy w 2009 r. w Edynburgu powołane zostało Polskie Centrum Pomocy Rodzinie, które zajmuje się wspieraniem Polaków przebywających za granicą, mających trudności adaptacyjne wynikające z bariery językowej, osamotnienia, różnic kulturowych czy życia z dala od rodziny. Nasi rodacy otrzymują tutaj pomoc psychologiczną, pedagogiczną, socjalną i urzędową. Działalność PCPR polega również na prowadzeniu działań sprzyjających integracji Polaków ze społecznością brytyjską. Pomysł założenia takiej organizacji zrodził się z osobistych doświadczeń pani Diany, dla której przeprowadzka do obcego kraju była trudnym doświadczeniem. Jak sama przyznaje, znajdowała się w lepszej sytuacji niż przeciętny polski emigrant, ponieważ mieszkała tu jej rodzina, miała więc wsparcie ze strony bliskich. Mimo to rozpoczęcie nowego rozdziału w życiu, w nowym miejscu, nie było dla niej łatwe. Pani Diana w PCPR udziela wsparcia psychologicznego emigrantom, prowadzi konsultacje indywidualne, telefon zaufania, poradnictwo online i punkt interwencyjno-konsultacyjny dla par i małżeństw. Jest osobą, która z pasją i dużym zaangażowaniem oddaje się swojej pracy.

Pani Diana angażuje się również w działalność

pozarządową – jest kreatorem społeczności lokalnej, promotorem zdrowego stylu życia, animatorką obrony praw człowieka i godnego życia w rodzinie i w społeczeństwie. Jest również współautorką i jedną z bohaterek książki pt. *Inspiracje Polek i Polaków na świecie*, w której opowiada o swojej drodze zawodowej i czynnikach, które zadecydowały o sukcesie jej inicjatyw. Nie zapomina również o Szkole Podstawowej w Ożarowie, która nosi imię jej pradiadków. Dzięki uprzejmości pani Diany szkolna biblioteka wzbogaciła się o 20 egzemplarzy książki pt. *Harper i zagubiona wiedza*, a szkoła nawiązała kontakt z jej autorką - panią Kingą Langley, która wkrótce ma pojawić się w Ożarowie z wizytą.

Obserwując działalność pani Diany można stwierdzić, że jest godną spadkobierczynią wartości przekazanych przez przodków, takich jak troska o drugiego człowieka, odpowiedzialność za społeczność, w której żyje, empatia i wrażliwość. Jej zaangażowanie w pracę zawodową, jak również liczne ciekawe inicjatywy społeczne realizowane w środowisku lokalnym spotykają się z ciepłym przyjęciem, są dostrzegane i doceniane przez mieszkańców Edynburga. Za swoją działalność na rzecz polskich rodzin, realizację celów opiekuńczo-wychowawczych i wdrażanie programów profilaktyczno-edukacyjnych wśród dzieci i ich rodzin otrzymała wiele wyróżnień i podziękowań. Wśród nich tytuł laureata konkursu *Wybitny Polak w Szkocji 2015* oraz tytuł *Gwiazda Biznesu 2021*.

EDYTA SZCZERBICKA

Ślubowanie pierwszoklasistów

Rozpoczęcie nauki w szkole jest ważnym momentem w życiu każdego dziecka. Czekają na dzień, w którym stanie się prawdziwym uczniem i poprzez pasowanie zostanie włączone do społeczności szkolnej. I tak oto, 5 listopada 2021 roku w kameralnym gronie, uczniowie klasy 1 wykazali się ogromną wiedzą i umiejętnościami, pomyślnie zdając egzamin przygotowany przez starsze koleżanki. Kolejnym etapem było uroczyste ślubowanie, następnie Pani Dyrektor dokonała aktu pasowania na ucznia. Na zakończenie dzieci zostały obdarowane licznymi prezentami. Ale to nie był koniec niespodzianek. W sali czekał na nich słodki poczęstunek od rodziców. Radości było co niemiara! Zapewne ten dzień pozostanie na długo w naszej pamięci. Pierwszoklasistom życzymy wielu sukcesów na nowej drodze obowiązków szkolnych!

ANETA NALEWAJEK

Szkoła Podstawowa

Międzynarodowy Dzień Kropki

15 września obchodzimy International Dot Day, czyli Międzynarodowy Dzień Kropki. Jest to święto kreatywności, odwagi i zabawy. Najmłodszy, czyli dzieci z oddziałów przedszkolnych obejrzały krótkometrażowy film na temat książki „Kropka”. Jest to historia dziewczynki, która dzięki małej kropce zmieniła myślenie o sobie i uwierzyła we własne możliwości. Taka lektura to świetna okazja do porozmawiania z dziećmi na temat ich talentów i zaprezentowania tych zdolności światu. Na zakończenie naszego świętowania dzieci robiły prace plastyczne, za które otrzymały dyplomy. Z pewnością po niezwykłym kropkowym dniu taka niespodzianka była miłym zwieńczeniem wspólnych zabaw.

JUSTYNA SKWAREK, AGATA WRÓBEL

Rocznica ataku ZSRR na Polskę

17 września 1939 roku - tę datę powinni pamiętać wszyscy. To straszny dzień w polskiej historii, dzień który nie tylko rozstrzygnął losy kampanii wrześniowej, której nie dało się prowadzić na dwa fronty, ale też był początkiem gehenny, katongi, męczeństwa narodu polskiego. Rano, w piątek 17 września, w Szkolnym Miejscu Pamięci odbyła się uroczystość upamiętniająca ten dzień i ofiary Związku Radzieckiego. Wspominaliśmy m.in. Tadeusza Wojciechowskiego, zamordowanego w Katyniu, któremu poświęcona jest jedna z pamiątkowych tablic znajdująca się właśnie w Szkolnym Miejscu Pamięci. Uczniowie klasy VI w krótkim programie artystycznym przypomnieli, dlaczego ten właśnie dzień jest tak ważny i musi być pamiętany. Później odwiedzili wszystkich uczniów - w klasach - by ich również zapoznać z wagą 17 września. Na koniec zostały złożone kwiaty, zapalono znicze.

MARIA JASTRZEBSKA - SZKUTNIK

Sprzątanie świata

„Sprzątanie świata – Polska” to wspólna lekcja poszanowania środowiska. Jej celem jest promowanie nieśmiecenia, edukacja odpadowa oraz inicjowanie działań, dzięki którym zmniejszy się nasz negatywny wpływ na środowisko. W tym roku 28. Finał odbył się pod hasłem: „Myślę, więc nie śmieję”. Uczniowie naszej szkoły również włączyli się w akcję sprzątając okolice szkoły podczas godzin z wychowawcą. Pamiętajmy jednak, że o środowisko należy dbać każdego dnia.

ANETA CIOLEK

Konkurs plastyczny

Szkolny konkurs plastyczny dla uczniów klas I - III „Moje wakacje” – rozstrzygnięty.

Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem, dzieci chętnie się do niego włączyły, a ich prace były bardzo interesujące. W każdej klasie przyznano odpowiednio pierwsze, drugie i trzecie miejsce, a autorzy prac zostali nagrodzeni.

Klasa pierwsza: I miejsce - Adam Kowalski, II - Noemi Ogórek, III - Iza Przekora.

Klasa druga: I miejsce - Marta Osek, II - Lena Staińska, III - Julia Florek.

Klasa trzecia: I miejsce - Michalina Olszewska, II - Sara Ogórek, III - Liliana Podstawka.

Wszystkim zwycięzcom serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.

MONIKA JAROSZ, EDYTA FILIPIAK,
MARIA JĘDREJEK

Makieta „Funkcjonalne osiedle”

Na lekcjach techniki pod okiem pani Agnieszki Reszki projektowaliśmy i tworzyliśmy makiety „Funkcjonalne osiedle”. Bardzo podobała nam się taka forma pracy. Musieliśmy podzielić się na grupy i ustalić jakie materiały przyniesiemy, a później, już podczas lekcji podzieliłiśmy zadania, aby nie wchodzić sobie w drogę. Pomysłów było dużo, a przy tym nawet dochodziło do sprzeczek 😊 Potrafiłiśmy jednak się dogadać i dokończyć dzieła. Taka forma pracy świetnie integruje i uczy porozumiewania się w grupie. Trzeba przyznać, że z efektów naszej pracy jesteśmy zadowoleni.

UCZNIOWIE KLASY VI

Smacznie, zdrowo, kolorowo

Uczniowie klasy drugiej Szkoły Podstawowej w Snopkowie jesienią zajmowali się tematem zdrowego odżywiania. Został przeprowadzony cykl zajęć pod hasłem „Smacznie, zdrowo i kolorowo”. Dzieci uczy-

ły się na temat jesiennych darów z pola, ogrodu i sadu. Uczniowie poznali jadalne części roślin - kwiaty, łodygi, owoce, korzenie i liście. Oglądali owoce przyniesione z domowych ogródków. Na zakończenie dzieci wykonały przepyszne sałatki owocowe, stosując się do zasad higieny i bezpieczeństwa. Sałatki wszystkim smakowały, tym bardziej że były wykonane samodzielnie.

EDYTA FILIPIAK

„Powitanie Jesieni”

Jesienią przedszkolaki lubią zbierać i gromadzić kasztany, żółędzie, jarzębinę i inne dary jesieni, które później wykorzystują podczas różnorodnych zajęć dydaktycznych w przedszkolu. 23 września w grupie starszaków odbyły się jesiennie warsztaty, pt.: „Powitanie Jesieni”. Sala zmieniła się w „Kraję kreatywnego przedszkolaka”. Dzieci stworzyły dużą kolekcję koników, misiów, sów, języków, grzybków, stworków i różnych muchomorków. Radość dzieci i chęć do pracy była ogromna, nie mniejsza niż satysfakcja wychowawczyni oraz pani Basi Sagan, która była dla nas nieocenionym wsparciem.

ANETA GALANT

Europejski Dzień Języków Obcych

26 września ustanowiona Europejskim Dniem Języków. Jego podstawowe cele to

podkreślanie znaczenia uczenia się i nuczania języków, promowanie ich różnorodności, zachęcanie do uczenia się języków przez całe życie. Klasa trzecia, w ramach zajęć świetlicowych, wzięła udział w Europejskim Tygodniu Języków Obcych organizowanym przez Szkołę Podstawową w Jast-

w Snopkowie

kowie. Dzieci miały okazję zapoznać się ze słowami w różnych językach, słuchały piosenek w języku angielskim, francuskim, niemieckim i włoskim, a na koniec miały możliwość pomalować sobie twarz lub ręce w kolorach flag europejskich. Jak widać na zdjęciach bardzo dobrze spędzili czas!

BARBARA SAGAN

Pierwsza pomoc – zajęcia w klasach I – III

5 października 2021r. uczniowie klas I – III wzięli udział w warsztatach z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, które poprowadził pan doktor Ryszard Siwek

– specjalista chirurgii dziecięcej. To spotkanie było nie tylko bardzo miłe, ale przede wszystkim bardzo ważne i potrzebne. Celem zajęć było przygotowanie uczniów do wykonywania prostych czynności udzielania pierwszej pomocy oraz prawidłowego zachowania się w czasie wypadku, w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia. Ponadto uczniowie mieli okazję wysłuchać informacji na temat udzielania pierwszej

pomocy w przypadku oparzeń, skaleczeń, zasląbnień i złamań. Dzieci uczyły się jak należy sprawdzać przytomność osoby poszkodowanej i w jaki sposób można komuś pomóc zanim przyjedzie pogotowie ratunkowe. Poza tym utrwały sobie numery alarmowe. Była to doskonała lekcja pierwszej pomocy przedmedycznej, która może przynieść nieoceniony efekt – uratowanie życia.

Naszemu gościowi – panu doktorowi Ryszardowi Siwkiowi – bardzo dziękujemy za przybycie i poprowadzenie zajęć. Mamy nadzieję, że jeszcze się spotkamy.

MONIKA JAROSZ, MARIA JĘDREJEK,
EDYTA FILIPIAK

Niepodległości, współpracująca z Radiem Lublin i 2 Lubelską Brygadą Obrony Terytorialnej. W wykonanie prac uczniowie włożyli wiele serca. Piękne były wpisy skierowane do żołnierzy, strażników granicznych i policjantów. Przygotowane kartki pod koniec listopada dotarły do organizatorów akcji, a niedługo zostaną doręczone obrońcom granicy. Cieszymy się, że nasi uczniowie także w taki sposób prezentują swoją postawę patriotyczną.

MARIA JASTRZEBSKA - SZKUTNIK

Snopków - charytatywnie

Zbiórka na rzecz Bractwa Miłosierdzia im. św. Brata Alberta

W drugiej połowie października Szkolne Koło Wolontariatu zorganizowało zbiórke rzeczy dla podopiecznych Bractwa Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie. Uczniowie chętnie ją wsparli. Przynosili głównie artykuły spożywcze i higieniczne. Zebrane dary zostały dostarczone na miejsce i przyjęte z wielką wdzięcznością. W listopadzie wolontariusze – we współpracy z Samorządem Uczniowskim – przeprowadzili zbiórke na rzecz Polaków żyjących na Wołyniu. Akcję wspierającą naszych rodaków organizuje Stowarzyszenie „Pierwsza Szansa” z Lublina. Po raz kolejny okazało się, że na naszych uczniów i pracowników można liczyć – w ciągu niespełna dwóch tygodni zgromadziliśmy dużo ubrań, zabawek, książek, artykułów spożywczych, kosmetyków i innych drobiazgów, które z pewnością przydadzą się Polakom mieszkającym na Ukrainie. Zbiórka była też okazją do rozmowy z uczniami na temat historii, kształtowania granic po II wojnie światowej, trudnościach, z jakimi spotykają się nasi rodacy za wschodnią granicą. Uczniowie przygotowali też kartki z życzeniami z okazji Bożego Narodzenia – zostały one dołączone do zbieranych rzeczy. Całość trafiła do potrzebujących 10 grudnia.

MARIA JASTRZEBSKA - SZKUTNIK

Murem za polskim mundurem

Uczniowie z klasy IV, VI, VII i VIII b oraz dzieci z oddziału przedszkolnego włączyli się do akcji wsparcia dla pełniących służbę na naszej wschodniej granicy żołnierzy Sił Zbrojnych RP, funkcjonariuszy Straży Granicznej i Policji. Polega ona na przygotowaniu kartek z pozdrowieniami i wyrazami wsparcia. Na Lubelszczyźnie za to przedsięwzięcie odpowiada Fundacja

Konkursy w okrojonej formie

Z powodu IV fali pandemii, z którą wszyscy się borykamy, uczniowie mają ograniczony dostęp do konkursów przedmiotowych i artystycznych, a także do zawodów sportowych. Szkoły próbują zastąpić je konkursami, które nie wymagają wspólnych spotkań i wyjazdów, a gminne, organizowane od wielu lat prze-

nieść do Internetu. We wszystkich placówkach jest w związku z tym wiele akcji, obchodów, wyjątkowych lekcji itp. Dzień Niepodległości obchodziliśmy śpiewając hymn państwowy w małych grupach klasowych, a Gminny Przegląd Pieśni i Piosenki Patriotycznej organizowany od 14 lat po 11.11 został przeniesiony do Internetu, tj. orga-

nizator (szkoła w Tomaszowicach) poprosiła o przysłanie nagrań, które oceniło jury. We wrześniu i pierwszej połowie października udało się zorganizować Gminny Bieg Przelajowy, a klasy 4, 5 i 6 ze szkoły w Tomaszowicach uczestniczyły w listopadzie w turnieju wojewódzkim Rugby Tag.

RED

Fot. Przewy

Meldunek

Od wieków meldowało się, zgłaszało władzom administracyjnym swój lub czyjś pobyt. Dopiero taki meldunek uprawniał do legalnego zamieszkania w jakimś miejscu. Klarowna i jasna komunikacja była kluczowa dla sprawy polskiej i naszych żołnierzy walczących w okresie 1 wojny światowej. Miała ona bezpośredni wpływ na przebieg walki i strategię działania, dlatego każdy żołnierz wiedział, że musi złożyć meldunek przełożonemu, tak szybko jak tylko to możliwe. My harcerze meldujemy zawsze wyruszając i wracając z podróży. Zgłaszamy drużynowemu wykonanie zadanie i ewentualne przeszkody, jakie napotkaliśmy.

Dziś jako Jastkowskie Środowisko ZHR pragniemy złożyć meldunek z Dnia Niepodległości, jaki zorganizowaliśmy 11 listopada b.r. Spotkaliśmy się drużyną 10 listopada o godzinie 21:00, aby podtrzymać, od lat kultywowaną tradycję - akcję Warta24. Organizujemy ją nieprzerwanie od 2016 roku i polega na tym, że przez równo 24 godziny pełnymi honorową wartę na Cmentarzu Legionistów w Jastkowie. Z tego miejsca serdecznie dziękujemy księdzu Proboszczowi za udostępnienie salki, w której mogliśmy spędzić noc. Podczas, gdy 2 harcerzy stało na warcie, reszta w przerwie od swojej zmiany, mogła ogrzać się w pomieszczeniu, pograć w planszówki, obejrzeć film lub po prostu zasnąć. Oczywiście główny Sztab Gry, nieugięcie dopinał szczegóły i kwestie logistyczno-organizacyjne, aby kolejnego dnia wszystko odbyło się według planu.

Następnego dnia obudziliśmy punkt 7:30, aby posprzątać i uporządkować salkę przed rozpoczęciem obchodów. O 8:30 rozpoczęliśmy harcerski apel drużyny, na którym oficjalnie po raz pierwszy wprowadziliśmy Sztandar oraz przyjęliśmy patrona drużyny. Już o 9:00 stawiliśmy się na mszy w kościele pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny - Królowej Polski w Jastkowie, a zaraz po niej trwały ostatnie przygotowania do przyjęcia mieszkańców na grę pod tytułem "W butach Legionisty". Na tym etapie dołączyły do nas pozostałe drużyny środowiska to jest 1 Jastkowska Gromada Zucho-

wa "Strażnicy Galaktyki", 9 Lubelska Drużyna Harcerów "Wodospad" im. hm. Małgorzaty Szewczyk oraz Patrol Wędrowniczy "Pactum" działający przy drużynie. Zatem w pełnym już składzie o 12:00 mogliśmy otworzyć Sztab Gry i rozpocząć zapisy uczestników.

Krąży także słuchy, że równo o 12:00 przy naszej siedzibie głównej pojawił się, nie kto inny, a sam Marszałek Piłsudski, który przejął dowodzenie nad Grą i wydawał dyspozycję patrolom uczestników. Na przybyłych mieszkańców czekało 11 punktów z zadaniami, na których gracze wykazać się mogli sprytem, zręcznością, umiejętnościami bojowymi, zaangażowaniem i znajomością historii polskiej. Była to również świetna okazja na popołudniowy spacer z rodziną w jeden z ostatnich słonecznych dni. Przy tej okazji muszę wspomnieć, że w naszej grze wzięło udział ponad 120 osób! Punkt 16:30 odbyło się wręczenie nagród, dla zwycięskich zespołów, a te były naprawdę fantastyczne. Nagrody mogliśmy zakupić dzięki uprzejmości Pani Wójt Gminy Jastków oraz Pani Ulesławy Lubek. Jeszcze raz bardzo dziękujemy za wsparcie naszej inicjatywy.

Płynnie przeszliśmy do kolejnych punktów zaplanowanego programu. Około godziny 17:00 zaprosiliśmy mieszkańców na przygotowany przez naszych Wędrowników przemarsz z miejsca Bitwy pod Jastkowem na Cmentarz Legionistów, by tam wziąć wspólnie udział w

uroczystym apelu z okazji odzyskania przez Polskę Niepodległości. Na miejscu w podniosły sposób odczytaliśmy pierwszy rozkaz Marszałka

Józefa Piłsudskiego do Wojska Polskiego z dnia 12 listopada 1918 roku. Po odczytaniu rozkazu nastąpił moment przejścia z rozpaloną od znicza pochodnią do parku gminy, na miejsce ostatniego punktu programu - Ognia Niepodległości. Przemarsz odbywał się w ciszy, zatem był to czas na chwilę refleksji i pochylecia się nad wartością wolności, za jaką bohaterowie narodowi oddali życie. O godzinie 19:00 wspólnie z rodzicami, mieszkańcami, przyjaciółmi, Panią Wójt i pozostałymi zaproszonymi gośćmi usiedliśmy, ramię w ramię, w harcerskim kręgu wokół ogniska. Wesołe śpiewogranie, płasanie i inne zabawy trwały ponad godzinę. Zatem po trwającym niemalże 8 godzin, pełnym atrakcji Jastkowskim Dniu Niepodległości przyszedł czas, na zasłużony odpoczynek. Wszyscy w spokoju wrócili do domu, z wyjątkiem harcerzy, którzy wedle zobowiązania musieli dokończyć Wartę Honorową. Wraz z godziną 22 oficjalnie zakończyliśmy wszystkie działania związane ze 103. rocznicą odzyskania przez Polskę Niepodległości.

Po wielu latach pracy kadr Beluardy i wysiłku włożonego w przybliżanie postaci Wodza Zastępów Niebieskich naszym harcerzom, udało się zasłużyć na miano drużyny im. św. Michała Archanioła. Otwiera to kolejny etap w życiu drużyny. Wpływamy na nieznane wody. Przed nami nowe wyzwania i przygody związane z pracą z patronem, a przede wszystkim okazja do jeszcze głębszego poznawania postaci i cech inspirującego świętego. Wyczekujcie dalszych relacji z działań drużyny!

MICHAŁ BIELAWSKI

W bibliotece

W sobotę, 9 października, w jastkowskiej bibliotece uczestniczyliśmy w kolejnej ogólnopolskiej Nocy Bibliotek, w tym roku pod hasłem „Czytanie wzmacnia”. Były biblioteczne podchody, literacka krzyżówka, rozmowy o książkach, o tym co ważne. Mieliśmy również mistrzowską rozgrzewkę z książką. Poprowadził ją trzykrotny mistrz siata w karate tradycyjnym - pan Daniel Iwanek, mieszkaniec naszej gminy. Nasz gość opowiadał również o swoich ulubionych lekturach, zachęcał dzieci do realizacji marzeń - co związane jest oczywiście z wysiłkiem, ale owocuje pięknymi wynikami.

25 listopada przypada Święto Pluszowego Misia. Biblioteka wspólnie z Przedszkolem Samorządowym w Jastkowie ogłosiła z tej okazji konkurs dla dzieci z przedszkola – „Kartka dla Misia”. Wpłynęło wiele pięknych prac, wybór laureatów był ogromnie trudny, dlatego z każdej grupy została wyróżniona jedna praca, ale wszyscy uczestnicy otrzymali dyplomy i nagrody książkowe. Świętowanie i spotkania z przedszkolakami trwały w bibliotece cały tydzień!

W siedzibie Gminnej Biblioteki Publicznej w Jastkowie miało miejsce Jastkowskie Czytanie - wydarzenie, które wiąże się z zapoczątkowaną w 2012 roku przez prezydenta RP tradycją Narodowego Czytania. W tym roku lekturą była „Moralność pani Dulskiej” Gabrieli Zapolskiej, do której czytania zaprosiliśmy

wiele osób. Nad całością czuwała Marzena Pawłowska - nauczycielka j. polskiego w Szkole Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego w Jastkowie. Pod kierunkiem pani Marzeny grupa uczniów klasy 8 przygotowała kilka scenek z lektury. Do czytania zaproszeni zostali również: Andrzej Dec - zastępca wójta gminy Jastków, Anna Krzyżanowska - dyrektor szkoły podstawowej w Jastkowie, Magdalena Zarzeka - dyrektor naszej biblioteki, Marzena Pawłowska - nauczyciel SP w Jastkowie, panie z Klubu Seniora: Teresa Zawiaślak, Elżbieta Caboń, Zofia Aftyka, oraz Kamil Ziółkowski - dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Jastkowie zs. w Dąbrowicy.

SABINA BIEDACHA

Kolonie profilaktyczne

Od 9 do 18 lipca 2021 r. trzydzieści sześciu dzieci z terenu gminy wyjechało na 10-dniowe kolonie profilaktyczno-wypoczynkowe sfinansowane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Jastków na 2021 rok.

Koloniści zakwaterowani byli w Zespole Szkół Niepublicznych w Gąsawie, gdzie odbywały się zajęcia z programem profilaktycznym. Zajęcia opierały się na grach i zabawach terapeutycznych, pogadankach, dyskusjach, zabawach integracyjnych i pracach w zespołach. Realizacja programu profilaktycznego poprzez wspólną zabawę sprzyjała przełamywaniu barier, umożliwiła

również kształtowanie wśród dzieci umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, które często występują w grupie rówieśniczej.

W czasie kolonii zorganizowano dla dzieci różne atrakcje, m.in.: wycieczki autokarowe do Poznania, Torunia, Gniezna, Parku Edukacyjnego ZUROLANDIA w Rogowie, Lubostronia i Żnina. Koloniści wybrali się na pieszą wycieczkę do Biskupina i Wenecji.

Dzieci uczestniczyły również w zajęciach propagujących zdrowy styl życia – grały w piłkę siatkową, w piłkę nożną, organizowano zawody sportowe, a także korzystały z plażowania i kąpieli na strzeżonym kąpielisku.

Wycieczka po dźwiękach wolności

W czwartek, 30 września 2021 r., w kościele parafialnym pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Tomaszowicach odbył się niezwykły koncert w wykonaniu muzyków ze stowarzyszenia „Wschód Kultury”. Koncert zatytułowany „Dźwięki wolności”, dofinansowany przez Fundację PZU, adresowany był do uczniów szkół podstawowych.

Na zaproszenie władz gminy, dzięki zaangażowaniu i inicjatywie prezesa stowarzyszenia „Wschód Kultury”, pana Aleksandra Rosiaka, który jest naszym mieszkańcem, uczniowie trzech szkół: Ożarowa, Tomaszowic i Płusowic mogli uczestniczyć w znakomitej lekcji muzyczno-historycznej. Muzycy, przy wspaniałej narracji prowadzącego koncert pana Józefa Obroślaka, zabrali uczestników w podróż przez trudne i piękne karty historii

naszego narodu, walczącego na przestrzeni wieków o wolność i niepodległość. Pieśni patriotyczne zaprezentowane podczas koncertu opracował i zaranżował prezes stowarzyszenia, pan Aleksander Resiak, muzyk, kompozytor i aranżer. Pan Aleksander jest również twórcą hymnu Szkoły Podstawowej w Snopkowie. Sceneria i akustyka kościoła w Tomaszowicach oraz gościnność proboszcza, ks. Józefa Brodaczewskiego, dopełniły oprawę znakomitego koncertu. Podziękowania dla artystów i księdza proboszcza skierowała wójt gminy Teresa Koł, podkreślając walory artystyczne i wychowawcze przedsięwzięcia. Mamy nadzieję, że nawiązana współpraca zaowocuje nowymi pomysłami i wydarzeniami, pozwalającymi obcować z muzyką w wykonaniu tak znakomitych artystów.

MARCIN ABRAMEK

Idzie zima...

Zima – dla wielu osób najpiękniejsza pora roku. W powietrzu wirują pierwsze płatki śniegu, wcześniej zapada zmrok i na niebie pojawiają się gwiazdy. Z dzieciństwa pamiętamy wzory malowane na szybach przez mróz, ślizgawkę na zamrzniętym stawie, górkę z której zjeżdżaliśmy na sankach dopóki nie przemokły nam buty. Zima na ogół kojarzy nam się z Bożym Narodzeniem, choinką, prezentami, miękkim kocem, kubkiem gorącej herbaty lub czekolady, zapachem cynamonu, goździków i pomarańczy. Radosnym i rodzinnym czasem, przepełnionym spokojem, dostatkami, i miłością.

Jednak nie wszyscy tęsknią za zimą, dla niektórych z nas jest ona najtrudniejszym okresem. Są osoby i rodziny, które z uwagi na podeszły wiek, niepełnosprawność, uzależnienia albo inne problemy życiowe narażone są szczególnie na negatywne skutki zimy. Dzieciom wychowującym się w rodzinach niezaradnych życiowo, dysfunkcyjnych, może brakować ciepłej odzieży i zimowych butów, czy też odpowiedniej opieki ze strony rodziców. Osoby samotne, starsze, niepełnosprawne, szczególnie te zamieszkujące środowisko wiejskie, mogą mieć problem z zakupem opału, odzieży dostosowanej do warunków atmosferycznych, leków czy żywno-

ści. Osoby bezdomne mogą poszukiwać schronienia w piwnicach, na klatkach schodowych, altanach ogrodowych, pustostanach, dworcach i przystankach autobusowych. Zdarza się nam myśleć, że osoby te znalazły się w takiej sytuacji z własnego wyboru. Czy na pewno? Różnie toczą się ludzkie losy, nie zawsze wszystko układa się tak jakbyśmy tego chcieli. Przyczyn bezdomności jest wiele i nie zawsze leżą po stronie osoby bezdomnej.

Zima stanowi więc ogromne wyzwanie, szczególnie teraz, kiedy jako społeczeństwo zmagamy się z epidemią wywołaną chorobą SARS-COV-2. Wiele osób wymaga wsparcia i pomocy drugiej osoby, nie koniecznie tej materialnej. Jako mieszkańcy gminy bądźmy uważni, aby w porę dostrzec potrzeby najsłabszych członków naszej społeczności. Zwróćmy szczególną uwagę na osoby z sąsiedztwa, zwłaszcza te samotne, mieszkające z dala od najbliższych. Zapytajmy, czy nie potrzebują wsparcia. Czy mają opał na zimą. A jeśli mają, to czy jest ktoś, kto wniesie go do mieszkania. Czy wystarczy im sił na rozpalenie w piecu. Czy mają chleb i artykuły pierwszej potrzeby. Osoby starsze zazwyczaj wstydzą się prosić o pomoc, nie chcą zaprzętać swoją osobą uwagi innych. Pamiętajmy o nich...

Dotychczasowe długoletnie doświadczenia wskazują, że sprawna wymiana informacji wpływa na szybkość i skuteczność podejmowanych działań, a społeczna wrażliwość na potrzeby osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pozwala uniknąć tragicznych w skutkach następstw zimy. Apelujemy więc do Państwa o zwracanie szczególnej uwagi na osoby przebywające w pustostanach, na klatkach schodowych, przystankach autobusowych, w piwnicach, altanach, lub ogródkach działkowych. Ze względu na sytuację epidemiczną mamy ograniczoną możliwość monitorowania takich miejsc. Prosimy, informujcie nas Państwo o każdym, kto przebywa w miejscu niegwarantującym bezpiecznego schronienia w czasie nadchodzącej zimy. Zadbamy o to by otrzymał miejsce noclegowe i ciepły posiłek. Kontakt pod nr tel. 81 5020477 (w godzinach pracy) oraz 502745116 (codziennie od 7.00 do 19.00). Informacje o zagrożeniu życia i zdrowia zgłaszać można również pod nr tel. 987 (całodobowo).

Nie oceniamy – pomagamy... Zima zbliża się wielkimi krokami!

DANUTA SUSKA MALGORZATA GÓRECKA-CIELEPA
GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W JASTKOWIE

Bieg przełajowy „Szlakiem Legionów”

6 października br. odbył się coroczny bieg przełajowy „Szlakiem Legionów”, w którym wzięli udział uczniowie ze wszystkich szkół podstawowych gminy Jastków. Tym razem blisko 250 uczestników biegnęło wytyczoną trasą w parku przy Urzędzie Gminy w Jastkowie. Pogoda wspaniale nam dopisała i bieg odbył się w trochę wietrznej, ale słonecznej polskiej jesieni. Bieg otworzyli: wójt gminy - Teresa Kot oraz dyrektor GOKiS - Kamil Ziółkowski. Następnie odbyło się 10 biegów w 5 kategoriach wiekowych z podziałem na płeć. Każdy zawodnik na mecie dostał okolicznościowy medal ukończenia biegu, napój i słodki poczęstunek. Puchary, nagrody i dyplomy wręczał zastępca wójta - Andrzej Dec oraz dyrektor GOKiS - Kamil Ziółkowski. Gratulujemy wszystkim i dziękujemy za tak liczny udział.

Klasyfikacja drużynowa:

- I miejsce - SP Tomaszowice - 99 pkt
- II miejsce - SP Snopków - 95 pkt
- III miejsce - SP Płouszowice - 93 pkt
- IV miejsce - SP Jastków - 69 pkt
- V miejsce - SP Ożarów - 34 pkt

Klasyfikacja indywidualna:

Bieg dziewcząt - klasa IV

- I miejsce - Lena Krawczak - SP Snopków
- II miejsce - Zofia Michalik - SP Jastków
- III miejsce - Maja Habza - SP Tomaszowice

Bieg chłopców - klasa IV

- I miejsce - Franciszek Szymański - SP Tomaszowice
- II miejsce - Oskar Przystupa - SP Snopków
- III miejsce - Sebastian Łazuka - SP Płouszowice

Bieg dziewcząt - klasa V

- I miejsce - Lena Durak - SP Jastków
- II miejsce - Julia Socha - SP Ożarów
- III miejsce - Julia Misztal - SP Tomaszowice

Bieg chłopców - klasa V

- I miejsce - Aleksander Sobczak - SP Płouszowice
- II miejsce - Szymon Goral - SP Jastków
- III miejsce - Maciej Ostrowski - SP Tomaszowice

Bieg dziewcząt - klasa VI

- I miejsce - Barbara Modrzewska - SP Tomaszowice
- II miejsce - Amelia Sałęga - SP Tomaszowice
- III miejsce - Zofia Modrzewska - SP Tomaszowice

Bieg chłopców - klasa VI

- I miejsce - Mateusz Miron - SP Płouszowice
- II miejsce - Szymon Gawlik - SP Płouszowice
- III miejsce - Karol Ciuraj - SP Snopków

Bieg dziewcząt - klasa VII

- I miejsce - Maja Mazurek - SP Płouszowice

- II miejsce - Agata Paszczyk - SP Ożarów
- III miejsce - Amelia Nowicka - SP Płouszowice

Bieg chłopców - klasa VII

- I miejsce - Cezary Jastrzębski - SP Snopków
- II miejsce - Jakub Gajewski - SP Snopków
- III miejsce - Bartosz Kapica - SP Tomaszowice

Bieg dziewcząt - klasa VIII

- I miejsce - Patrycja Jach - SP Snopków
- II miejsce - Anna Tudruj - SP Płouszowice
- III miejsce - Alicja Sulenta - SP Jastków

Bieg chłopców - klasa VIII

- I miejsce - Arkadiusz Zdybel - SP Płouszowice
- II miejsce - Filip Abramek - SP Tomaszowice
- III miejsce - Franciszek Łucka - SP Płouszowice

GOKiS w JASTKOWIE

W rugby wciąż jesteśmy mocni

Szkoła Podstawowa w Tomaszowicach zajęła pierwsze miejsce w kategorii klas 5 podczas IX Halowego Turnieju o Mistrzostwo Województwa Lubelskiego Szkół Podstawowych w Rugby Tag (hala MOSiR; 18.11.2021). Zawody były również półfinałami Szkolnej Ligi Rugby Tag. W związku z powyższym reprezentacja klasy piątej, prowadzona przez pana Roberta Ciechońskiego, zakwalifikowała się do Ogólnopolskiego Finałowego Turnieju Szkolnej Ligi Rugby Tag, który odbędzie się 16.12.2021 w warszawskiej hali Torwar. Będzie to już trzeci wyjazd szkolnej drużyny rugbyistów z Tomaszowic w ogólnopolskich zawodach. W czerwcu 2021 r. i dwa lata wcześniej uczniowie wywalczyli tytuł wicemistrza Polski.

Za lisem w Płouszowicach

Dzień Świętego Huberta wypada 3 go listopada, lecz ze względu na niepewną aurę zdecydowaliśmy się świętować później i połączyć obchody z uczczeniem odzyskania niepodległości przez Polskę. Hubertus to szczególnie ważny dzień dla myśliwych, jeźdźców i leśników.

Zawodnicy zgromadzili się na terenie stajni i po omówieniu podstawowych zasad bezpieczeństwa jeźdźcy udali się na przejażdżkę w teren, by rozgrzać konie, zaś zgromadzona publiczność wyruszyła na miejsce gonitwy. Pogoń trwała dość długo gdyż «LIS» był bardzo zwinny i sprytny. Po długich wysiłkach kité udało się zerwać jeźdźcowi na koniu EMI i zawodnicy na terenie stajni zrobili rundę honorową poprowadzoną przez zwycięzcę.

Kolejnym etapem były towarzyskie zawody służące sprawdzeniu odwagi i współpracy jeźdźca z koniem, a przede

wszystkim dobrej zabawie. Jeźdźcy musieli pokonać tor ustawiony z kilku przeszkód do przeskoczenia oraz elementów ścieżki huculskiej. Każdy został nagro-

dzony, patriotyczną rozetą i pamiątkowym dyplomem. Na zakończenie uroczystości zgromadziliśmy się przy ognisku.

MAGDALENA ŚLIWIŃSKA

Świadek przemocy domowej

Doświadczenie przemocy domowej jest złożonym, bardzo trudnym problemem i często do przerwania jej potrzebna jest pomoc innych osób. W czasie pandemii przemoc w rodzinie bardziej niż kiedykolwiek została zamknięta w czterech ścianach, często owiana jest tajemnicą oraz milczeniem sąsiadów, krewnych i samych ofiar przemocy. Tymczasem powtarzające się awantury, kłótnie czy płacz dzieci powinny u każdego zapalić czerwoną lampkę.

Osoba, która chociażby przypadkowo stała się świadkiem zachowania mogącego świadczyć o przemocy powinna natychmiast reagować. Jednak nie każdy reaguje gdy widzi lub słyszy takie zachowania. Może wynikać to ze strachu, braku wiedzy, nieznajomości przepisów prawa czy po prostu z braku chęci pomocy. Większość osób jest przekonana, że to prywatna sprawa i nie ma co się wtrącać lub uważają, że swoją interwencją pogorszą sytuację rodziny. Przez takie myślenie i bierność otoczenia przemoc domowa dla osób nią dotkniętych, a zwłaszcza dzieci jest tragiczną i bolesną codziennością.

Świadek przemocy to bardzo ważna osoba, często jedyna, która może pomóc

przerwać przemoc. Szybka reakcja może dużo zmienić, a nawet uratować czyjeś życie, natomiast jej brak to ciche przyzwolenie na stosowanie przemocy.

Jeśli wiesz o problemie przemocy wobec innych nie bądź obojętny, gdyż każda reakcja może pomóc, a ty być może jesteś jedyną osobą, która zauważyła, że ktoś potrzebuje pomocy. Twoja reakcja ma nie tylko wymiar moralny, ale również oparcie w przepisach prawa. W polskim systemie prawnym obowiązują regulacje, które nakładają na obywateli obowiązek reagowania na zjawisko przemocy w rodzinie, mówiący, że osoby będące świadkami przemocy powinny zawiadomić o tym poli-

cję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Twoja interwencja może zapoczątkować proces wychodzenia z przemocy osoby jej doznającej, a przede wszystkim zapewnić jej bezpieczeństwo. Dzięki tobie instytucje pomagające osobom doświadczającym przemocy mogą dotrzeć do ludzi, którzy jej potrzebują.

Na przemoc możesz zareagować na kilka sposobów:

1. Jeśli podejrzewasz, że dzieje się coś złego, słyszysz krzyki czy widzisz bicie jak najszybciej zadzwoń na policję i poproś o interwencję.

2. Jeśli chcesz pozostać anonimowy możesz zawiadomić Ośrodek Pomocy Społecznej, policję lub zadzwonić do „Niebieskiej Linii”.

3. Jeśli podejrzewasz, że ktoś w twoim otoczeniu jest ofiarą przemocy możesz z nim porozmawiać, wysłuchać, zapewnić o swoim wsparciu i jego prawach do uzyskania pomocy.

Każda przemoc wymaga zdecydowanego przeciwstawienia się jej. Jeśli nie zareagujemy może się rozwijać i wzmacniać.

MONIKA SZARUGA

Niechciane brzydkie słowa

Maluchy z uwagą obserwują otaczający je świat i przyswajają go, niestety nie tylko pozytywne jego elementy. Dziecko obserwuje, ale i słucha. Czasem zdarzy się, że usłyszy słowo tzw. „brzydkie” takie, którego słyszeć nie powinno. Warto w tym miejscu podzielić słownictwo „brzydkie”: na te związane z naszym ciałem, fizjologią, które szczególnie u młodszych dzieci wywołują dużo śmiechu i radości oraz pozostałe „brzydkie” słowa – wulgaryzmy i przekleństwa. W pierwszym przypadku psychologowie przeciwni są kazaniom, morałom oraz radykalnym zakazom używania słów: „kupa”, „siku”. Używanie ich związane jest z rozwojem świadomości fizjologicznego funkcjonowania ciała człowieka. Ciało dla dziecka jest źródłem ciekawości, to właśnie za jego pośrednictwem maluch poznaje świat. Zupełnie inaczej sytuacja przedstawia się w kwestii używania wulgaryzmów oraz przekleństw.

Dlaczego dzieci przeklinają i używają wulgaryzmów

Wulgaryzmy i przekleństwa funkcjonują w sferze publicznej, więc nawet jeśli w domu dziecko z nimi się nie spotka, z pewnością zetknie się z nimi w środkach komunikacji, w sklepie, na placu zabaw, a nawet w przedszkolu. Wulgaryzmy i przekleństwa mogą wzmacniać przynależność do grupy. Używane są by rozładować napięcie

lub negatywne bodźce dochodzące do jednostki. „Należy jednak pamiętać, że używanie wulgaryzmów i przekleństw przez dzieci jest naturalnym etapem ich rozwoju, co jest uwarunkowane faktem, że dziecko uczy się przez naśladownictwo”.

Co zrobić gdy dziecko przeklina i używa wulgaryzmów

Pierwszy raz dziecko używa brzydkiego słowa niejako „na próbę”, naśladuje rówieśników, dorosłych. Ważne jest, by zapytać od kogo dziecko usłyszało takie słowo oraz dać dziecku do zrozumienia, że nie tolerujemy tego rodzaju słów. Jeżeli tłumaczenie nie przyniesie zamierzonego przez nas rezultatu, należy je powtórzyć i umówić na konsekwencje w razie niedotrzymania umowy (np. odebranie przywileju obejrzenia bajki).

Innym sposobem radzenia sobie z problemem używania wulgaryzmów i przekleństw jest ignorowanie. Wówczas jest szansa, że dziecko uzna, że słowa te są nieatrakcyjne i przestanie ich używać. Ważne, by w rozmowach z dziećmi stosować konkretne argumenty, które pomogą dziecku uporządkować wiedzę i zrozumieć czym są nieakceptowalne słowa: „Brzydkie słowa krzywdzą ludzi; jak będziesz mówił/a brzydkie słowa, to zapomnisz o wszystkich pięknych wyrazach, których się nauczyłeś/aś. To słowo możesz zastąpić innym. Sprawdźmy, ile w słowniku jest możliwości”.

Używanie „brzydkich” słów często związane jest z wyrażeniem silnych emocji. „Jesteś bardzo zły, tylko, że to bardzo brzydkie słowo, lepiej jest mówić „motyla noga”. Ważne jest, by nigdy nie śmiać się z wulgaryzmów czy przekleństw używanych przez dziecko, nigdy nie powtarzać przy dziecku „co mały dziś powiedział”. Kiedy dziecko interesuje się wulgaryzmami i przekleństwami może to również świadczyć jego zaciekawieniu językiem oraz niezaspokojoną potrzebą imponowania. Dobrze jest wtedy uczyć dziecka trudnych logopedycznie wierszyków, słów, którymi może imponować dorosłym.

Przedszkole Samorządowe w Jastkowie podejmuje wiele działań, które mają na celu budowanie poprawności językowej u dzieci:

- codzienne czytanie dzieciom,
- zapraszanie do przedszkola rodzica, który przeczyta książkę,
- lekcje biblioteczne połączone z możliwością wypożyczania książek,
- organizowanie konkursów recytatorskich,
- programy autorskie realizowane na terenie przedszkola,

Rodzice, nauczyciele, dziadkowie starajmy się na co dzień pokazywać dzieciom jak piękny i bogaty jest nasz język polski. Wyzwaniem stojącym przed nami jest pomoc dzieciom w nauczaniu się używania języka społecznie akceptowalnego.

BARBARA SUCHORAB
NAUCZYCIEL WYCHOWANIA
PRZEDSZKOLNEGO

Gwiazdy wśród książek

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Jastkowskiej w ramach dotacji z Urzędu Gminy Jastków na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego realizowało projekt „Rękodzieło w bibliotekach”. Zajęcia warsztatowe odbywały się w siedzibie Gminnej Biblioteki Publicznej w Jastkowie oraz w filiach w Ożarowie i Tomaszowicach. W trakcie warsztatów powstały kwiaty i bukiety z foamiranu, skrzynki prezentowe, recyklingowe słoje oraz gwiazdy bełtejemskie z wstążki.

Ekoprojekty w Sługocinie

W poprzednim wydaniu Gazety Jastkowskiej ukazał się artykuł namawiający do sadzenia drzew – również w miedzach. Była to część ekologicznego projektu realizowanego przez KGW Koło Gospodyń Wiejskich Sługocin – Wysokie, którego efektem końcowym było posadzenie przez naszych mieszkańców 100 lip. Aby otrzymać sadzonkę wystarczyło przynieść zużyte baterie.

Koło rozdawało też prezenty w ramach ekoprojektu o prawidłowej segregacji odpadów. Do rąk mieszkańców trafiły magnesy, które w bardzo przystępny sposób pomagają w podejmowaniu decyzji w czasie segregacji odpadów.

Kotyliony

Jedną z form aktywności dziecka w wieku przedszkolnym jest działalność plastyczna. Sztuka w życiu człowieka pełni funkcje: edukacyjną, poznawczą, wytwórczą, społeczną, komunikacyjną oraz terapeutyczną. Funkcja poznawcza umożliwia dziecku poznanie i rozumienie otaczającego świata. Podczas tworzenia prac plastycznych, przedszkolak posługuje się barwą, poznaje kolory, doskonali swoją sprawność manualną, co przyczynia się do przygotowania dzieci do nauki pisania. Wytwór plastyczny pełni także rolę informacyjną. Dziecko w przedszkolu, czy w domu, od osób dorosłych czerpie wiedzę na temat stworzonych dzieł plastycznych. Dla nauczycieli, psychologów są one także źródłem informacji na temat dziecka. Obcowanie ze sztuką wpływa także na rozwój emocjonalny, pobudza wyobraźnię i wyzwala kreatywność wśród dzieci.

Nasze przedszkole często organizuje konkursy plastyczne o różnej tematyce. Jednym z nich był konkurs plastyczny – patriotyczny pt. „Kotyliony”. Został on zainicjowany z okazji 103 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Aktywność plastyczna dzieci miała służyć wspieraniu wychowania patriotycznego. Celem konkursu było także rozwijanie swojej kreatywności, wspieranie działań twórczych dzieci, wzmacnianie poczucia przynależności do swojego narodu oraz poszerzanie wiadomości na temat własnej ojczyzny.

W konkursie uczestniczyły dzieci w trzech kategoriach wiekowych: oddział 3-latków, 4-latków i 5-latków. Wyłoniono laureatów pierwszych trzech miejsc. W grupie najmłodszej (3-latki) to: Igor Dec, Helena Chołaj i Zofia Dębska; w grupie 4-latków – Lucjan Gołębiowski, Piotruś Mazurek i Oliwia Alter, a w grupie 5-latków – Izabela Matys, Julia Zdzienicka i Wiktor Kuwałek.

Dziękujemy wszystkim dzieciom za udział w konkursie, rodzicom za zaangażowanie, a Radzie Rodzicom za ufundowanie nagród.

KATARZYNA CEGLIŃSKA

Bombki choinkowe

8 grudnia Gminny Ośrodek Kultury i Sportu zorganizował wycieczkę do Muzeum Bombek w Nowej Dębie oraz do Sandomierza. Główny punkt programu zachwylił wszystkich. Królestwo bombek to niepowtarzalne miejsce, gdzie można było poczuć wyjątkową świąteczną atmosferę. W muzeum podziwialiśmy

tysiące wyjątkowych eksponatów jakimi są ozdoby choinkowe oraz poznaliśmy od podstaw proces ich powstawania, a także różnego rodzaju style ozdabiania choinki. Każdy mógł również na warsztatach sam przyozdobić dowolnie bombkę i wziąć ze sobą do domu. Dodatkowo w różnego rodzaju ozdoby choinkowe moż-

na było się zaopatrzyć w sklepie stacjonarnym. Po pysznym obiedzie zjedzonym w Sandomierzu wybraliśmy się na zimowy spacer po miasteczku i zadowoleni wróciliśmy z powrotem do domów z milionem prezentów w postaci bombek.

GOKiS

Perspektywy dla plantatorów chmielu

2 grudnia w Urzędzie Gminy Jastków odbyła się konferencja pt. „Integrowana Produkcja i GlobalG.A.P. - czyste plantacje gwarancją bezpieczeństwa i rozwoju dla plantatorów chmielu.” Konferencja zorganizowana przez Fundację Rozwoju Polskiego Chmielarstwa oraz spółkę Happy Hopfields z Lublina, zgromadziła szerokie grono przedstawicieli firm, jednostek naukowych, jednostek certyfikujących oraz osób związanych z branżą chmielarską. Wzięli w niej udział również przedstawiciele Polskiego Związku Plantatorów Chmielu i Krajowego Związku Plantatorów Chmielu oraz PIORIN.

Wójt Teresa Kot, jako gospodarz wydarzenia, przedstawiła historię konferencji chmielarskich oraz historię miejsca. Konferencję prowadziła Katarzyna Juszcak – prezes Fundacji. Michał Pniak (BIOCONT Polska) mówił o biologicznych środkach ochrony roślin, mogących mieć zastosowanie w uprawie chmielu. Dr inż. Grzegorz Gorzala reprezentujący PIORIN przedstawił uwarunkowania prawne oraz rolę Głównego Inspektoratu w systemie Integrowanej Produkcji roślin, natomiast dr hab. inż. Marcin Niemiec z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie przeprowadził porównanie systemów jakości produkcji pierwotnej GlobalG.A.P. i Integrowanej Produkcji. Pani Danuta Muszyńska, jako przedstawiciel jednostki certyfikującej TÜV Rheinland Polska przedstawiła szczegółowo wymagania dla uzyskania certyfikatu GlobalG.A.P. przez plantatorów.

O tym, jak wygląda procedura certyfikacji w

przypadku Integrowanej Produkcji, a jak przy certyfikacji wg standardów GlobalG.A.P. z perspektywy plantatora chmielu opowiedziała na podstawie własnych doświadczeń Hanna Hołaj. Prowadzony przez nią Rolniczy Zakład Doświadczalny „Jastków” jest pierwszym w Polsce gospodarstwem, które uzyskało obydwa certyfikacje. Tematyka certyfikacji okazała się bardzo interesująca ze względu na możliwość poprawy jakości surowca zgodnie z wymaganiami współczesnego odbiorcy. Zarówno Integrowana Produkcja jak i standard GlobalG.A.P. potwierdzają jakość i bezpieczeństwo żywności, dbałość o środowisko i wszystko co związane z dobrymi praktykami rolniczymi. Standard GlobalG.A.P. kładzie ponadto duży nacisk na kwestie związane z bezpieczeństwem, higieną i dobrobytem pracowników gospodarstwa.

Podczas konferencji plantatorzy mieli też możliwość poznania innowacyjnych technik analizy i oceny stanu zdrowotności roślin oraz ich rozwoju wegetacyjnego. Dr inż. Jerzy Koronczok z firmy AGROCOM Polska wraz z prof. Małgorzatą Bzowską-Bakalarz z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie pokazali, jak w praktyce wykorzystać metody teledetekcyjne, a dokładnie skanowanie multispektralne wykonane z dronów do oceny stanu chmielników.

W drugiej części konferencji przedstawiciele firmy BACTrem - prof. Magdalena Popowska z Uniwersytetu Warszawskiego i Andrzej Berezowski (dyr. operacyjny) poruszyli temat zanieczysz-

czeń plantacji chmielu olejem kreozotowym, którym impregnowane są słupy drewniane stanowiące konstrukcję tradycyjnych chmielników. Przedstawili oni innowacyjną technologię bioremediacji gleb in situ przy użyciu wyselekcjonowanych szczepów bakterii aplikowanych na glebę skażoną wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi. Dr Marcin Żyła, przedstawiciel firmy Energy Composites prowadzący projekt B+R dotyczący technologii produkcji chmielu, realizowany na terenie gminy we współpracy z Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach oraz Rolniczym Zakładem Doświadczalnym „Jastków”. Pokazane zostały innowacyjne konstrukcje nośne chmielników oparte na słupach kompozytowych produkowanych przez firmę Energy Composites, które posiadają nie tylko odpowiednie parametry wytrzymałościowe, ale są przede wszystkim przyjazne środowisku. Spółka Happy Hopfields podczas konferencji zaprosiła wszystkich plantatorów chmielu do współpracy w ramach budowy i przebudowy plantacji oraz nadzoru pod kątem uprawy czystego, wysokiej jakości, certyfikowanego chmielu. „Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem, z czego jesteśmy niezmiernie dumni. Dyskusja podczas konferencji pokazała nam, że tego typu działania są potrzebne w branży, dlatego mam nadzieję, że za rok uda nam się znów powtórzyć to wydarzenie” - powiedział Zbigniew Szkopek, prezes spółki Happy Hopfields.

MONIKA SZEWCZYK

Fundacja Rozwoju Polskiego Chmielarstwa

Celem fundacji jest podejmowanie oraz wspieranie wszelkich inicjatyw służących rozwojowi gospodarstwu chmielarsktwu w naszym kraju. Jesteśmy grupą, która widzi szansę na rozwój gospodarczy polskiego chmielarstwa poprzez budowanie współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi tym środowiskami. Chcemy, aby za działania na rzecz integracji branży chmielarskiej wzięły odpowiedzialność wszystkie środowiska społeczne: politycy, przedsiębiorcy, media i środowiska opiniotwórcze, urzędnicy, pracownicy, a także konsumenci.

Celami fundacji są m.in.:

1. upowszechnianie efektywnych ekonomicznych metod uprawiania chmielu,
2. promocja chmielarstwa, innowacyjnych plantacji i producentów chmielu oraz produktów chmielarskich,
3. rozwój nauki i edukacji w zakresie produkcji chmielarskiej,
4. wspieranie działań na rzecz integracji branży chmielarskiej.

Wspólnie ze spółką Happy Hopfields S.A., Fundacja Rozwoju Polskiego Chmielarstwa

w dniu 2 grudnia 2021 r. zorganizowała konferencję pn.: „Integrowana produkcja i GLOBALG.A.B. – czyste plantacje gwarancją bezpieczeństwa i rozwoju dla plantatorów chmielu”. To pierwsza taka konferencja, która odbywa się na terenie gminy Jastków, która dotyczyła chmielarstwa, tematyki bardzo ważnej z punktu widzenia przyszłego sposobu funkcjonowania tej dziedziny w Polsce i zagranicą.

KATARZYNA JUSZCZAK
PREZES FUNDACJI

Rondo im. Antoniego Wszelakiego

Antoni Wszelaki urodził się 16 maja 1907 roku w Plouszowicach. Po ukończeniu czterech klas Szkoły Podstawowej w Plouszowicach, mając ukończone 14 lat i odpowiednie przygotowanie, zdał egzamin wstępny do trzeciej klasy Gimnazjum Humanistycznego w Lubartowie. W roku szkolnym 1925/26 ukończył 6 klasę tegoż gimnazjum. W 1927 roku złożył prośbę o przyjęcie do wojska. W październiku 1927 roku rozpoczął służbę w Lublinie. W marcu 1928 roku został przeniesiony do batalionu Korpusu Ochrony Pogranicza „Borczew” z przydziałem kancelaryzisty kwaterymistrzostwa tegoż batalionu. W tym samym roku rozpoczął szkołę podoficerską, którą ukończył z wynikiem bardzo dobrym.

Po ukończeniu szkoły został przydzielony do kancelarii oficerskiej jako pisarz działu rachunkowego. We wrześniu 1937-go roku Antoniego Wszelakiego przeniesiono do batalionu K.O.P. „Suwałki”, w którym w dniu dwudziestym września 1939-go roku został internowany i osadzony w obozie na Łotwie. 2 września 1940 r. został wywieziony z Łotwy do ZSRR i internowany w obozie. W 1941 zgłosił się ochotniczo do Armii Polskiej na terenie Związku Radzieckiego. 18 października 1944 r. poległ na polu chwały w bitwie o Santa Sofię. Ciało jego, wraz z wieloma innymi żołnierzami, zostało na cmentarzu w Santa Sofii. Pośmiertnie został awansowany do stopnia porucznika i odznaczony licznymi medalami.

JÓZEF WSZELAKI

Kółko Rolnicze

Członkinie KR z Jastkowa nie poprzestały na pomocy przy organizacji zabawy tanecznej, która odbyła się w lipcu. Panie były bardzo zaangażowane. Przygotowały loterię fantową, upiekły ciasto na kiermasz, ugotowały grochówkę i wykonały wiele innych prac. Wszystko dla naszej powstającej świetlicy.

We wrześniu br. zorganizowano integracyjne spotkanie z mieszkańcami, któremu towarzyszył poczęstunek. Było miło i wesoło. W październiku zostały zorganizowane bardzo ciekawe warsztaty florystyczne, na których panie uczyły się jak fachowo i pomysłowo wykonywać wieńce i bukiety na cmentarz. Umiejętności zdobyte podczas warsztatów panie wykorzystują w przyszłości. W listopadzie odbyły się warsztaty dekorowania bombek współczesnych różnymi technikami. Była to bardzo mozolna, wymagająca dużo cierpliwości i samozaparcia praca. Za to efekt końcowy był imponujący. Taką bombkę warto własnoręcznie wykonać i cieszyć się jej widokiem podczas świąt. Ponadto panie przygotowały odlewy gipsowe misiów i pomogły w organizacji Dnia Pluszowego Misia w klasie III Szkoły Podstawowej w Snopkowie. Dzieci były bardzo zadowolone, ponieważ mogli pomalować misie według własnego pomysłu.

PAWEŁ JĘDREJEK

Remiza dla strażaków

Świetlicę w Jastkowie powoli przekształcamy w remizę. Ruszył kolejny etap remontu. Zostały wyburzone i wymurowane nowe ściany wewnątrz budynku. Dużo prac wykonują społecznie w wolnym czasie strażacy i mieszkańcy. Do końca tego roku chcemy założyć instalację kanalizacyjną, wodną, co, piec grzewczy, grzejniki i przyłączyć gazowe. Ambitny plan, ale do wykonania.

Cały czas uzupełniamy i kompletujemy niezbędny sprzęt strażacki, który będzie nam potrzebny w przyszłości. Wielkie podziękowania trzeba złożyć sołectwom, które nam cały czas pomagają i uwzględniają nas w swoich funduszach. W październiku dwunastu z nas rozpoczęło szkolenie podstawowe strażaków ochotników, bez którego nie możemy być dysponowani do akcji. Jednak z przyczyn pandemicznych szkolenia zostały wstrzymane. Gdyby nie to, zapewne dziś mielibyśmy zdolność wyjazdową.

Od września raz w tygodniu mamy wejście na halę sportową, ćwiczymy, gramy i szkolimy się z musztry. Buduje nas zaangażowanie młodych ludzi, którzy chcą być w naszej jednostce i ją tworzyć. Wkrótce ma zostać zainstalowana syrena alarmowa, na którą zbieraliśmy fundusze podczas letniej zabawy tanecznej z OSP. Przy współudziale funduszy projektowych, o które się postaraliśmy, stać nas na lepszy model alarmujący. Kółko Rolnicze z Jastkowa przekazało kolejne pomieszczenia na przygotowanie szatni oraz garażu na średni samochód. Bardzo poważnie myślimy o większym samochodzie niż Renault Trafic.

Zapraszamy do naszych szeregów.

PAWEŁ JĘDREJEK

Zjazd Ochotniczych Straży Pożarnych

W sobotę, 23 października, o godz. 17.00, w świetlicy w Moszenkach rozpoczął się zjazd Oddziału Gminnego ZOSP RP w Jastkowie. Uczestniczyli w nim delegaci ze wszystkich jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy. Wśród zaproszonych gości powitano wójta gminy Teresę Kot, przewodniczącą Rady Gminy Marka Wierczaka oraz sekretarza Zarządu Powiatowego ZOSP RP w Lublinie Mieczysława Dziurę.

Podczas zjazdu uroczystie pożegnano odchodzących z funkcji prezesa Zarządu Oddziału Gminnego ZOSP RP druha Bogdana Struga oraz Komendanta Gminnego OSP, druha Kazimierza Smolaka, składając na ich ręce serdeczne podziękowania za długoletnią, trudną i odpowiedzialną służbę na rzecz lokalnej społeczności oraz zaangażowanie w propagowanie i rozwój ochrony przeciwpożarowej.

Zjazd był również okazją do podziękowań dla druhów, którzy pełnili przez wiele lat funkcje w zarządach Ochotniczych Straży Pożarnych, a których kadencje dobiegły końca – Marka Zuchniarza, prezesa OSP Moszenki, Henryka Skaleckiego, prezesa OSP Tomaszowice, Stanisława Kozłowskiego, przewodniczącego Komisji Rewizyjnej OSP Moszenki. Zjazd podsumował pięcioletnią działalność Oddziału Gminnego Związku OSP RP, dokonał wyboru nowego Zarządu Oddziału Gminnego, Komisji Rewizyjnej oraz Delegatów na Zjazd Oddziału Powiatowego ZOSP RP.

Skład Zarządu na kadencję 2021 – 2026:

Prezes – Wioletta Wolińska (OSP Moszenki)
Wiceprezes – Teresa Kot
Wiceprezes – Marek Wierczak

Komendant Gminny Związku – Edward Kozłowski (OSP Moszenki)
Sekretarz – Grzegorz Lalak (OSP Tomaszowice)
Skarbnik – Arkadiusz Kuwałek (OSP Płuszwowice)
Członek Zarządu – Chudzik Roman (OSP Płuszwowice)
Członek Zarządu – Andrzej Gospodarek (OSP Tomaszowice)
Członek Zarządu – Witold Nakonieczny (OSP Ługów)
Członek Zarządu – Piotr Łuczywek (OSP Ożarów)
Członek Zarządu – Witold Jabłoński (OSP Ługów)
Członek Zarządu – Tomasz Och (OSP Płuszwowice)
Członek Zarządu – Grzegorz Kosior (OSP Jastków)
Członek Zarządu – Grzegorz Szymański (OSP Ługów)

Skład Komisji Rewizyjnej na kadencję 2021-2026:

Przewodniczący – Wojciech Goral (OSP Jastków)
Wiceprzewodniczący – Marek Wójcik (OSP Tomaszowice)
Sekretarz – Edmund Szymański (OSP Moszenki)

Na delegatów na Zjazd Oddziału Powiatowego Związku OSP RP wybrani zostali:

1. Wioletta Wolińska
2. Edward Kozłowski
3. Grzegorz Lalak

Zarząd Oddziału Gminnego Związku OSP RP wybrał przedstawicieli do Zarządu Oddziału Powiatowego ZOSP RP w osobach:

1. Wioletta Wolińska
2. Edward Kozłowski

Gratulujemy, życząc owocnej współpracy na przyszłe lata!

Nabycie spadku, opłaty, obowiązki

Do napisania tego artykułu skłoniły mnie liczne pytania wielu osób zgłaszających chęć uregulowania stanu prawnego nieruchomości po śmierci najbliższych. Z doświadczenia wiem jak często bywają skomplikowane stany prawne nieruchomości. Brak wiedzy dotyczącej procedury i spadkobierców, brak księgi wieczystej, brak aktu własności ziemi i wiele innych zagadnień następcza Państwu wielu problemów. W związku z tym pragnę przybliżyć Państwu w jaki sposób można przeprowadzić spadek po zmarłej osobie.

Dokumentami niezbędnymi do sprawy o sądowe stwierdzenie nabycia spadku jak również do wydania aktu poświadczenia dziedziczenia przez notariusza są:

- odpis skrócony aktu zgonu osoby zmarłej (i aktu małżeństwa, jeżeli żyje małżonek zmarłego),
- wypis z oryginału testamentu notarialnego lub oryginał testamentu ręcznego (o ile spadkodawca sporządził testament),
- odpisy skrócone aktów stanu cywilnego spadkobierców (akty urodzenia mężczyzn i niezamężnych kobiet, akty małżeństwa kobiet zamężnych).

Pierwszym sposobem przeprowadzenia spadku jest złożenie wniosku o stwierdzenie nabycia spadku do sądu. Złożenie wniosku wymaga opłacenia opłaty stałej w wysokości 100 zł od każdego spadkodawcy wymienionego we wniosku. Spadkodawcą jest osoba zmarła. Mogą być również pobrane opłaty w wysokości po 100 zł dla:

- wniosku o zabezpieczenie spadku,
- sporządzenie spisu inwentarza,
- odebranie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku.

Jeżeli takie wnioski umieszczone są w jednym piśmie, to opłatę pobiera się od każdego z nich odrębnie.

Sytuacje życiowe niekiedy wymuszają złożenie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. Takie oświadczenia można złożyć nie tylko w sądzie, ale również u notariusza. Spadkobierca ma na to 6 miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tym, że może dziedziczyć po zmarłej osobie. Złożenie ww. oświadczeń jest konieczne, jeżeli chce się przeprowadzić postępowanie spadkowe przed upływem 6 miesięcy od śmierci spadkodawcy. Natomiast po upływie tego terminu nie ma takiego wymogu. Oświadczenie w imieniu dziecka, może być złożone po wyrażeniu zgody przez sąd. Oświadczenie osoby niepełnoletniej powinno być złożone niezwłocznie po prawomocnym zakończeniu postępowania sądowego w tej sprawie.

Opłacie nie podlegają:

- wniosek o przesłuchanie świadka testamentu ustnego,
- o otwarcie i ogłoszenie testamentu,
- o zwolnienie z obowiązków wykonawcy testamentu.

Drugim sposobem przeprowadzenia spadku jest wydanie aktu poświadczenia dziedziczenia przez notariusza. W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że nie w każdej sytuacji notariusz może wydać odpowiedni dokument. Prawo wymienia kilka okoliczności, gdy nie można stwierdzić nabycia spadku u notariusza. Dotyczy to:

- dziedziczenia na podstawie testamentów szczególnych,

- gdy spadkodawca zmarł przed 1 lipca 1984 roku,
- jeżeli w toku sporządzania protokołu dziedziczenia ujawnią się okoliczności wskazujące, że przy jego sporządzeniu nie były obecne wszystkie osoby, które mogą wchodzić w rachubę jako spadkobiercy ustawowi lub testamentowi, lub też osoby, na których rzecz spadkodawca uczynił zapisy windykacyjne, albo istnieją lub istniały testamenty, które nie zostały otwarte lub ogłoszone,
- jeżeli w stosunku do spadku został już uprzednio sporządzony akt poświadczenia dziedziczenia lub wydane postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku,
- w sprawie brak jurysdykcji krajowej.

Przed sporządzeniem aktu poświadczenia dziedziczenia notariusz spisuje protokół dziedziczenia przy udziale wszystkich osób zainteresowanych tj. spadkobierców testamentowych, spadkobierców ustawowych oraz osób na rzecz których spadkodawca uczynił zapisy windykacyjne. Zapis windykacyjny to instrument, który pozwala wskazanej przez spadkodawcę osobie przekazać konkretny składnik swojego majątku np. gospodarstwo rolne, obrazy, zwierzęta. Osobą zainteresowaną co do dziedziczenia nie jest osoba, która odrzuciła spadek lub zapis windykacyjny oraz osoba uznana za niegodnego.

Stwierdzenie nabycia spadku, jak i poświadczenie dziedziczenia u notariusza nie mogą nastąpić przed upływem sześciu miesięcy od śmierci spadkodawcy, chyba że wszyscy spadkobiercy złożyli oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku.

Opłaty u notariusza:

1. Taksa notarialna za sporządzenie aktu poświadczenia dziedziczenia na podstawie testamentu obejmuje:
 - akt obejmujący oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku jeśli nie zostało złożone wcześniej lub termin 6 miesięcy nie upłynął - 50 zł,
 - protokół otwarcia i ogłoszenia testamentu - 50 zł,
 - protokół dziedziczenia - 100 zł,
 - akt poświadczenia dziedziczenia - 50 zł;
2. Taksa notarialna za sporządzenie aktu poświadczenia dziedziczenia na podstawie ustawy obejmuje:
 - akt obejmujący oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku jeśli nie zostało złożone wcześniej lub termin 6 miesięcy nie upłynął - 50 zł,
 - protokół dziedziczenia - 100 zł,
 - akt poświadczenia dziedziczenia - 50 zł;
3. Taksa notarialna za sporządzenie projektu protokołu dziedziczenia wynosi 100 zł oraz protokołu obejmującego oświadczenie o wyrażeniu zgody na spisanie protokołu dziedziczenia zgodnie z jego projektem 50 zł;
4. Taksa notarialna za wypisy wynosi 6 zł za każdą rozpoczętą stronę.

Od taksy pobierany jest również podatek VAT 23% od taksy notarialnej.

Od kilku lat prowadzony jest drogą elektroniczną rejestr spadków. Sądy i notariusze sporządzający akty poświadczenia dziedziczenia wprowadzają do ogólnopolskiego rejestru dane o przeprowadzeniu po zmarłym spadku. Ogólnodostępny rejestr nie

zawiera danych o spadkobiercach. Przy składaniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku pobierana jest również opłata 5 zł za wpis w tym rejestrze.

Ważne:

Po uzyskaniu sądowego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku lub zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia, spadkobierca powinien:

- Zgłosić nabycie spadku do urzędu skarbowego na formularzu SD-3. Takie zgłoszenie do urzędu skarbowego powinien złożyć każdy ze spadkobierców w terminie 6 miesięcy od dnia zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia lub od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku. Jeśli w terminie 6 miesięcy spadkobierca nie złoży ww. informacji podatkowej będzie zobowiązany zapłacić podatek od spadku.
- Niezwłocznie ujawnić osoby właściciela/li w księdze wieczystej. Spadkobierca powinien zatem złożyć wniosek do sądu prowadzącego księgę wieczystą celem ujawnienia siebie jako nowego właściciela nieruchomości. Niewykonanie tego obowiązku zagrożone jest karą finansową. Sąd może wymierzyć opieszalemu właścicielowi grzywnę w wysokości od 500 zł do 10 tys. zł w celu spowodowania ujawnienia prawa własności. Jednak w razie ujawnienia prawa własności nieruchomości grzywny nieuiszczone mogą być umorzone w całości lub części.

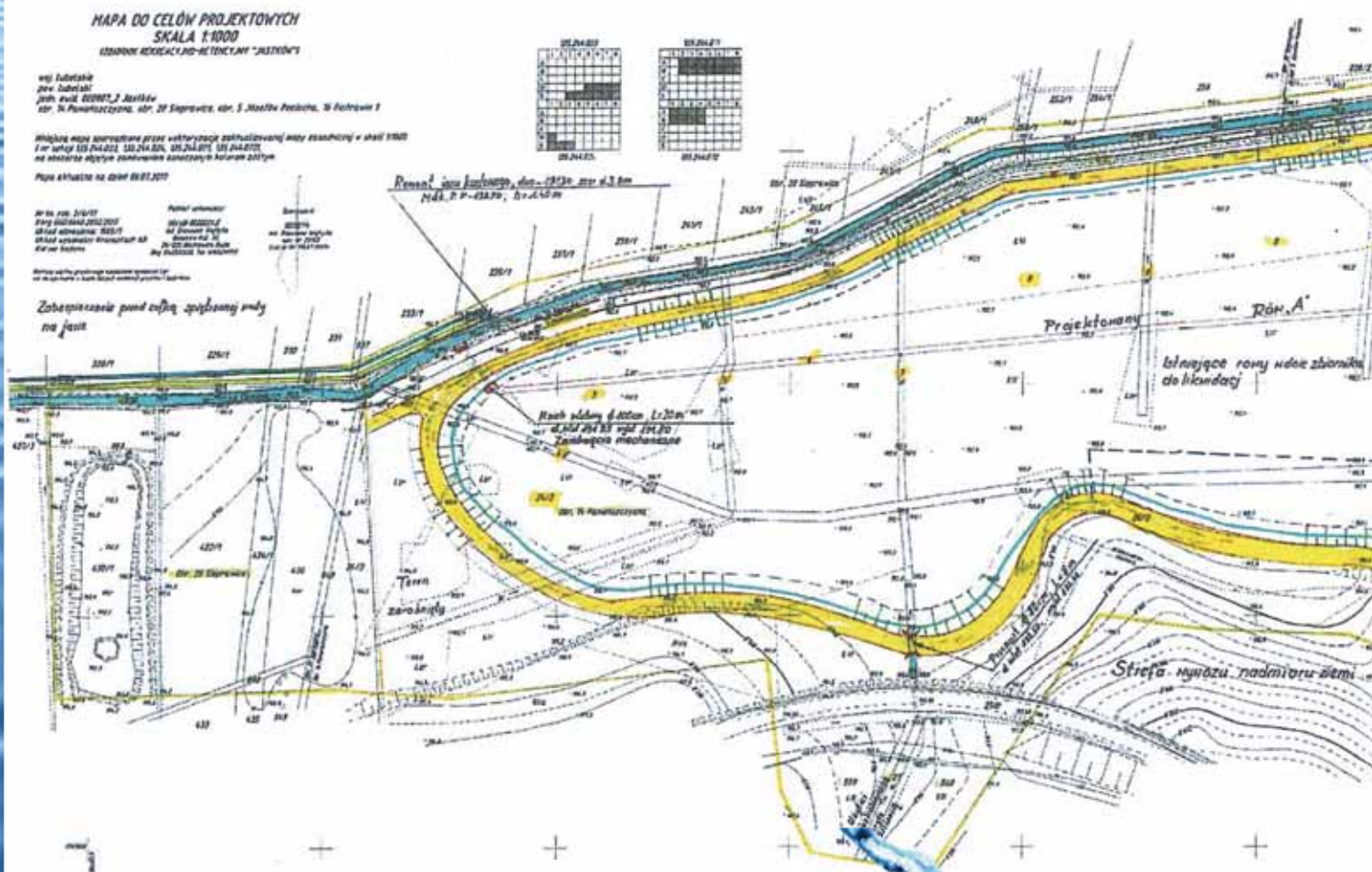
Sądy oraz notariusze sporządzający akty poświadczenia dziedziczenia mają obowiązek zawiadomić sąd właściwy do prowadzenia księgi wieczystej o każdej zmianie właściciela nieruchomości, dla której założona jest księga wieczysta. Nie oznacza to jednak, że nowy właściciel wpisywany jest do księgi wieczystej z urzędu. W razie otrzymania ww. zawiadomienia sąd z urzędu dokonuje wpisu tzw. ostrzeżenia, że stan prawny nieruchomości ujawniony w księdze wieczystej stał się niezgodny z rzeczywistym stanem prawnym.

Zawiadomienie o wpisie ostrzeżenia zawiera pouczenie o obowiązku złożenia wniosku o ujawnienie prawa własności w terminie miesiąca od daty doręczenia zawiadomienia.

- W terminie 14 dni od wydania aktu poświadczenia dziedziczenia lub uprawomocnienia się postanowienia sądu złożyć informacje o gruntach i/lub informacje o nieruchomościach i obiektach budowlanych i/lub informacje o lasach do właściwego wójta burmistrza, prezydenta.

- W związku z tym, że Starosta Powiatu nie posiada szczegółowych danych dotyczących adresów nowych właścicieli oraz ze względu na to, że spadkobiercy nagminnie nie aktualizują zapisów w księgach wieczystych postanowień sądu o stwierdzeniu nabycia spadku oraz akty poświadczenia dziedziczenia należy osobiście zgłaszać do Wydziału Geodezji Starostwa Powiatowego w Lublinie. Proszę pamiętać, że zapisy księgi wieczystej stanowią kto jest właścicielem nieruchomości i są podstawą do wprowadzenia zmian co do właściciela w Ewidencji Gruntów i Budynków.

W sytuacji, gdy sprawa spadkowa jest zbyt skomplikowana dobrze jest skonsultować się z radcą prawnym lub adwokatem, który na pewno pomoże rozwikłać zawiłości danej sprawy.

Zbiornik retencyjny

Długo wyczekiwana i będąca ciągle w sferze planów i zamierzeń inwestycja dotycząca budowy dużego zbiornika retencyjnego w centrum naszej gminy jest coraz bliżej realizacji. Plany budowy zbiornika sięgają lat 90 tych. W 2015 r. nastąpił powrót do założeń i wstępnych planów budowy, jak również do negocjacji z użytkownikiem wieczystym gruntów, na których był planowany zbiornik. Finalnie Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach użyzył na rzecz gminy gruntu pod zbiornik (na okres 40 lat).

Na koniec roku 2017 powstała dokumentacja techniczna, następnie dwa lata trwały starania o pozwolenie na budowę i szukanie źródeł finansowania. Składaliśmy wnioski o wsparcie z budżetu krajowego i unijnego, aż do obecnego roku, kiedy w ramach Polskiego Łądu przyznano nam środki na wybudowanie zbiornika retencyjnego. W 2022 r. w drodze przetargu wyłoniony zostanie wykonawca, a zakończenie prac jest planowane na 2023 r. Do dyspozycji miesz-

kańców będzie ponad 13 ha zbiornika wodnego z lustrem wody wielkości 10,8 ha. Oprócz swojej podstawowej funkcji, czyli przeciwdziałaniu powodzi, zbiornik takiej wielkości wpłynie korzystnie na poprawę mikroklimatu, a w szczególności na równowagę poziomu wód powierzchniowych, z którymi tak wielu mieszkańców ma problem.

Dodatkowo należy podkreślić, że zbiornik będzie zasilany wodą z rzeki Ciemiej, która wcześniej zostanie oczyszczona przez innowacyjny system hydrofitowy. Tworząc plany zbiornika zależało nam, by uniknąć ewentualnych późniejszych problemów z utrzymaniem prawidłowej jakości wody. Pomoc w rozwiązaniu tego problemu zaoferował nam nasz mieszkaniec, prof. Zygmunt Litwińczuk, ówczesny rektor Uniwersytetu Przyrodniczego. Wspólne rozmowy i spotkania doprowadziły do podpisania porozumienia pomiędzy gminą a Uniwersytetem Przyrodniczym, na mocy którego zbiornik stał się przedmiotem badań naukowych ekspertów z Wydziału

Inżynierii Produkcji Katedra Inżynierii Środowiska i Geodezji pod przewodnictwem Prof. dr hab. Krzysztofa Józwiakowskiego. Efektem kilkumiesięcznych prac i analiz była koncepcja a następnie gotowy projekt innowacyjnej oczyszczalni hydrofitowej.

Koniec roku 2021 r. to intensywne prace nad przygotowaniem dokumentacji przetargowej budowy zbiornika retencyjnego w Jastkowie oraz przewidywane podpisanie umowy z wykonawcą w pierwszym kwartale 2022 r. Całość prac dotyczących budowy i oddania do użytku to koniec roku 2024 r.

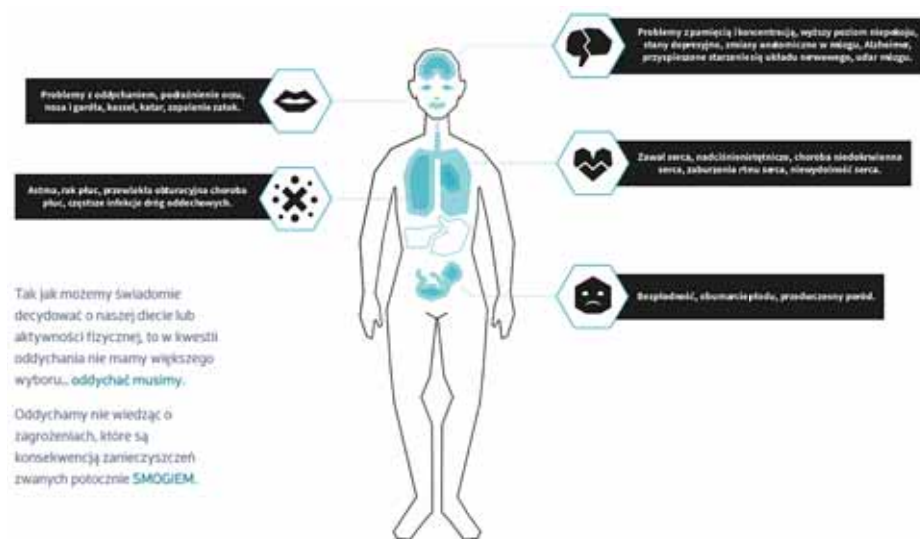
Andrzej Dec

Zadbaj o swój k

W okresie jesienno-zimowym rozpoczynamy okres grzewczy w naszych domach. Charakteryzuje się on największym stopniem zanieczyszczenia powietrza w ciągu całego roku. W trosce o jakość otaczającego nas powietrza każdy z nas zobowiązany jest do dbania o otaczające środowisko. Nieczyste środowisko jest niezbędne nie tylko dla naszego zdrowia i dobrego samopoczucia, ale także dla przetrwania przyszłych pokoleń. Od powietrza, którym oddychamy, a dokładniej od tego co się w nim znajduje, zależy nasze zdrowie i życie.

zbiorka-rzeczy-uzywanych/ Niepotrzebne koce i ręczniki w okresie jesienno-zimowym chętnie przyjmują schroniska dla zwierząt.

Powyższe działania pomogą ocalić naszą planetę, ale żeby ocalić życie i zdrowie nas, naszych dzieci i naszych wnuków musimy zrobić znacznie więcej. Polska nazywana jest Chinami Europy ze względu na zanieczyszczenie powietrza, które generujemy. Z raportu EEA (Europejska Agencja Środowiska), który zawiera coroczną ocenę stanu i wpływu jakości powietrza w Europie sporządzaną na podstawie danych śred-

Co więc możemy zrobić? Przede wszystkim powinniśmy pomyśleć o wymianie starego pieca węglowego, tzw. „kopciucha”, na inne źródło ciepła. Pomoże nam w tym program priorytetowy „Czyste Powietrze”. Jest to kompleksowy program, którego celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Narzędziem w osiągnięciu celu jest dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez beneficjentów uprawnionych do podstawowego oraz podwyższonego poziomu dofinansowania.

Program skierowany jest do osób fizycznych, które są:

- właścicielami/współwłaścicielami budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub
- wydzielonego w budynku jednorodzinym lokalu mieszkalnego z wyodrębnioną księgą wieczystą.

Program obejmuje dwie grupy beneficjentów:

- uprawnionych do **podstawowego poziomu dofinansowania** - osoby, których roczny dochód nie przekracza kwoty 100 000 zł.
- uprawnionych do **podwyższonego poziomu dofinansowania** - osoby, których przeciętny średni miesięczny dochód na osobę w gospodarstwie domowym nie przekracza:
 - 1 564 zł – w gospodarstwie wieloosobowym,
 - 2 189 zł – w gospodarstwie jednoosobowym.

Źródło: <https://synegeos.pl/rodowisko/>

Od wielu lat w gminie Jastków prowadzone są działania informacyjne, mające na celu uświadomienie mieszkańcom, jak ważne jest dbanie o środowisko wokół nas. Jak zatem dbać o środowisko, jednocześnie dbając o zdrowie i domowy budżet? To bardzo proste: wystarczy zacząć od zmiany swoich nawyków, maksymalnie zmniejszając ilość generowanych odpadów. Zrezygnuj z wody w butelkach, jest bardzo droga, a opakowanie rozkłada się kilkaset lat. Robiąc zakupy nie korzystaj z torebek foliowych, wykorzystaj płócienną torebkę i torby wielokrotnego użytku. Nie używaj plastikowych sztućców, kubków, naczyń, opakowań jednorazowych, słomek itp. Zamiast kupować na stacji kawę w plastikowym kubku, zaopatr się w termos lub kubek termiczny. Możesz też robić kawę przed wyjściem z domu. Ubrania, w których już nie chodzisz, oddaj potrzebującym, np. Stowarzyszeniu Emaus (więcej informacji pod adresem: <http://emaus-lublin.pl/>

niego rocznego stężenia pyłu zawieszonego PM2.5 wynika, że polskie miasta są najbardziej zanieczyszczonymi miastami w Europie.

How clean is the air in my city?

based on the levels of fine particulate matter measured in the air in cities in 2019 and 2020

Źródło: <https://gisplay.pl/gis/9378-polskie-miasta-najbardziej-zanieczyszczone-w-europie-mapa.html>

awątek nieba!

Ponadto w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej, roczny przychód beneficjenta uprawnionego do podwyższonego poziomu dofinansowania z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za rok kalendarzowy, za który ustalony został przeciętny miesięczny dochód wskazany w zaświadczeniu, nie przekracza trzydziestokrotności kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów obowiązującym w grudniu

Wniosek o wydanie takiego zaświadczenia mieszkańcy gminy Jastków składają w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jastkowie, Sieprawice 24 w godzinach pracy Ośrodka, tj. w dni powszednie, w godzinach 7.30-15.30.

Otrzymujemy wiele pytań, czy warto i czy to się opłaca? Poniższa tabela przedstawia poziom dofinansowania, które może uzyskać osoba korzystająca z programu „Czyste Powietrze”.

stały: BOŚ Bank, BNP Paribas, Alior Bank, Credit Agricole.

Punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze” gminy Jastków znajduje się w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastkowie, Sieprawice 24, w poniedziałki i czwartki w godzinach od 7.30 do 12.30, telefon: 81 50 20 477, e-mail: gops@jastkow.pl. Pracownicy punktu konsultacyjno-informacyjnego udzielą **bezpłatnie szczegółowych informacji dotyczących programu, pomogą w**

Nazwa kosztu	Podstawowy poziom dofinansowania - łącznie do 30 000 zł		Podwyższony poziom dofinansowania - łącznie do 37 000 zł	
	Maksymalna intensywność dofinansowania (procent faktycznie poniesionych kosztów)	Maksymalna kwota dotacji (zł)	Maksymalna intensywność dofinansowania (procent faktycznie poniesionych kosztów)	Maksymalna kwota dotacji (zł)
Podłączenie do sieci ciepłowniczej wraz z przyłączem	50%	10 000	75%	15 000
Pompa ciepła powietrze/woda	30%	9000	60%	18 000
Pompa ciepła powietrze/woda (o podwyższonej klasie efektywności energetycznej)	45%	13 500	60%	18 000
Pompa ciepła typu powietrze/powietrze	30%	3000	60%	6000
Gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	45%	20 250	60%	27 000
Kocioł gazowy kondensacyjny	30%	4500	60%	9000
Kotłownia gazowa	45%	6750	75%	11 250
Kocioł olejowy kondensacyjny	30%	4500	60%	9000
Kocioł na węgiel	30%	3000	60%	6000
Kocioł zgazowujący drewno	30%	6000	60%	12 000
Kocioł na pellet drzewny	30%	6000	60%	12 000
Kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	45%	9000	60%	12 000
Ogrzewanie elektryczne	30%	3000	60%	6000
Instalacja centralnego ogrzewania	30%	4500	60%	9000
Instalacja ciepłej wody użytkowej	30%	5000	60%	10 000
Wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła	30%	5000	60%	10 000
Mikroinstalacja fotowoltaiczna	50%	5000	50%	5000

Źródło: <https://czyste-powietrze.eu/wp-content/uploads/2021/04/tabela-czyste.jpg>

roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie.

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie **podwyższonego poziomu dofinansowania** do właściwego terytorialnie wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW), powinna uzyskać, do dnia złożenia wniosku, od wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (zgodnie z miejscem jej zamieszkania) zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

Program priorytetowy „Czyste Powietrze” wdrażany jest przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) we współpracy z 16 Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW). Do realizacji programu sukcesywnie dołączają również gminy, które w punktach konsultacyjno-informacyjnych pomagają mieszkańcom wnioskować o dotację oraz wybrane banki, które oferują kredyt „Czyste Powietrze”. Dotychczas do programu przy-

złożeniu konta na portalu beneficjenta oraz udziela pomocy w wypełnieniu wniosku o dofinansowanie.

Szczegółowych informacji udziela również pracownicy biura programu „Czyste Powietrze” w Lublinie, al. Kraśnicka 31, 3 piętro, lokal 302, tel.: 81 561 21 61 81 561 21 56 81 561 21 58, e-mail: czystepowietrze@wfos.lublin.pl

Serdecznie zapraszamy do skorzystania z programu.

ANNA SKRUSZENIEC, ANNA POLESZAK
GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W JASTKOWIE

10 mln. zł dla gminy Jastków na inwestycje w ramach rządowego funduszu Polski Ład

Jest nam miło poinformować, że gmina Jastków otrzymała 10 milionów złotych z rządowego funduszu Polski Ład w ramach Programu Inwestycji Strategicznych. Program Inwestycji Strategicznych to nowa forma wsparcia inwestycji samorządów. Założeniem programu jest odbudowa gospodarki krajowej dotkniętej skutkami pandemii Covid-19, w celu pobudzenia inwestycji we wszystkich regionach Polski.

Gmina Jastków złożyła 3 wnioski o dofinansowanie z rządowego programu na następujące zadania:

- Rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Jastkowie oraz budowa odnawialnych źródeł energii, modernizacja infrastruktury kulturalnej i turystycznej.
- Budowa zbiornika retencyjnego Jastków wraz z remontem jazu koźłowego w km 23+010 rzeki Ciemięgi.
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączeniami w miejscowościach Płuszowice Kol., Dąbrowica, Dębówka i włączeniem do oczyszczalni ścieków Hajdów.

Spośród złożonych wniosków komisja rządowa wybrała 2 zadania:

1. Budowa zbiornika retencyj-

nego Jastków wraz z remontem jazu koźłowego w km 23+010 rzeki Ciemięgi.

2. Rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Jastkowie oraz budowa odnawialnych źródeł energii, modernizacja infrastruktury kulturalnej i turystycznej.

Podczas realizacji pierwszego zadania zakłada się utworzenie zbiornika retencyjnego „Jastków” w miejscowości Panieńszczyzna, o powierzchni 15,2 ha wraz z wykonaniem remontu jazu koźłowego na rzece Ciemiędze. W ramach inwestycji wybudowany zostanie innowacyjny system hydrofitowy do oczyszczania wód powierzchniowych, przygotowany we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie. Utworzenie zbiornika retencyjnego to jeden z głównych celów strategicznych dla gminy Jastków, któ-

ry został ujęty w Gminnym Programie Rewitalizacji oraz Strategii Rozwoju Gminy. Zbiornik retencyjny zwiększy poziom retencji i zasobów wodnych na terenie gminy. Przyczyni się również do podniesienia walorów użytkowych otoczenia zbiornika, tworząc atrakcyjną przestrzeń publiczną, skierowaną dla społeczności lokalnej. **Projekt budowy zbiornika otrzymał dofinansowanie w wysokości 6 986 021 zł.**

Drugie zadanie stanowi kontynuację prac restauratorskich w zespole pałacowo-parkowym w Jastkowie, realizowanych w latach 2015 – 2020. W ramach planowanych prac w budynku pałacu wprowadzone zostaną zabezpieczenia p.poż zabytku oraz zasilanie ze źródeł energii odnawialnej. Ponadto planuje się odtworzenie istniejących fresków. Na terenie parku zakłada się utworzenie kolejnych ścieżek edukacyjnych, renowację stawów i zabytkowego drzewostanu. Zmodernizowana zostanie także infrastruktura przyrodniczo turystyczna otoczenia pałacu. W ramach inwestycji wykonany zostanie także gruntowny remont budynku dawnej hydroforni.

Kwota dofinansowania na powyższe zadanie wynosi 3 034 851 zł.

Zwolnienie od podatku leśnego

Rada Gminy Jastków w dniu 26 listopada 2021 roku przyjęła uchwałę w sprawie zwolnienia od podatku leśnego lasów będących przedmiotem współwłasności lub współposiadania. Oznacza to, że za

tw. lasy udziałowe nie będą wydawane decyzje wymiarowe. Zwolnienie będzie stosowane z urzędu. Podatnicy nie będą zobligowani do składania jakichkolwiek wniosków w tej sprawie. Zwolnienie zostało wprowadzone ze

względu na wysoki koszt doręczeń tego typu decyzji wymiarowych przy jednocześnie niewielkim dochodzie gminy z tego tytułu. Uchwała będzie obowiązywała od 2022 roku.

ANNA POMARAŃSKA

Piece do wymiany

Na mocy uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego mieszkańcy, którzy palą w starych piecach, będą musieli m.in. wymienić piece i kotły na nowoczesne.

Czas na wymianę wysokoemisyjnych kotłów węglowych to:

31 grudnia 2023 r. – kotły bezklasowe oraz kotły klasy 1 i 2

31 grudnia 2026 r. – kotły klasy 3 i 4

31 grudnia 2029 r. – kotły klasy 5

na kotły ekologiczne i niskoemisyjne źródło ogrzewania

Od 1 lipca 2021 r. rozpoczął się proces składania **DEKLARACJI dotyczącej źródeł ciepła i źródeł spalania paliw** do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Ma to na celu zebranie wszystkich danych dotyczących źródeł ciepła i spalania paliw w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych.

Złożenie deklaracji jest obowiązkowe

Jeżeli dom posiada źródło ciepła zainstalowane:

- **przed 1 lipca 2021 r.** wówczas jest 12 miesięcy na złożenie deklaracji,
- **po 1 lipca 2021 r.** deklarację należy złożyć w terminie 14 dni.

Katarzyna Juszcak
Kierownik Ochrony Środowiska,
Rolnictwa i Obsługi Ludności

Konsultacje społeczne

Konsultacje społeczne to proces, w którym przedstawiciele władz każdego szczebla przedstawiają mieszkańcom swoje plany, dotyczące np. uchwalenia lub zmiany aktów prawnych, inwestycji lub innych przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie codzienne i pracę obywateli. Konsultacje nie ograniczają się jednak tylko do przedstawienia tych planów, ale także służą do wysłuchania opinii na ich temat, modyfikowania i informowania o ostatecznej decyzji. Konsultacje społeczne to sposób uzyskiwania opinii, stanowisk, propozycji od instytucji i osób, których w pewien sposób dotkną bezpośrednio lub pośrednio skutki proponowanych przez administrację działań.

Taką opinię wójt gminy Jastków chciał uzyskać ogłaszając konsultacje na podstawie Uchwały Nr III/19/2010 Rady Gminy Jastków z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz.U. Województwa Lubelskiego nr 26, poz. 660 z roku 2011) projektu uchwały w sprawie Rocznej Programu Współpracy Gminy Jastków z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art.

3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2022 rok. Konsultacje przeprowadzono w okresie od 18 października 2021 roku do 8 listopada 2021 roku w formie pisemnego wyrażania opinii do projektu, poprzez przyjmowanie uwag w siedzibie urzędu lub za pośrednictwem poczty elektronicznej. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne opinie odnośnie projektu programu, a konsultacje uważa się za ważne bez względu na liczbę osób i podmiotów, biorących w nich udział.

Zachęcamy organizacje pozarządowe z terenu gminy do czynnego udziału w działaniach, które mają wpływ na ich funkcjonowanie.

REFERAT EDUKACJI UG JASTKÓW

ZIOŁA

PRZYGOTUJ:

- kartki papieru
- ołówek

ROZGRZEWKA

NIEZŁE ZIÓŁKO

Wiele roślin wyciąga swoje liście w kierunku słońca. Siedząc lub stojąc unieś ręce do góry. Wyprostuj je i wyciągnij ku górze, jak rozmaryn wyciąga swoje gałązki ku słońcu. Na wydechu opuść ręce i dotknij obiema dłońmi serca. Wykonaj ćwiczenie pięć razy.

(NIE)DOKOŃCZONY ZIELNIK

Dokończ zdania – spróbuj rozbudować je na kilka różnych sposobów.
Na przykład: **Miętowy** jest moim ulubionym kolorem. **Miętowy** kojarzy mi się z ulubionymi cukierkami – miętusami .

Na polskich łąkach

Spośród ziół

W dzieciństwie zioła

CIEKAWOSTKA

Mniszek lekarski może się poszczycić największą liczbą nazw ludowych ze wszystkich ziół, na przykład w języku niemieckim jest ich podobno ponad 500! Również w języku polskim można spotkać wiele określeń na to zioło: dmuchacz, dmuchawiec, bole oczy, lwi ząb, podmuch, popia główka, ślepotą, wilczy ząb, żabi kwiat.

<https://olabloga.eu/czarodziejska-roslina-mniszek-lekarski>

ĆWICZENIA

ŁYK MELISY

Dopisz kojarzące Ci się z ziołami słowa, które kończą się na odpowiednią literę wyrazu MELISA. Na przykład: HERBARIUM

Jeśli nie możesz znaleźć słowa kończącego się na daną literę, spróbuj znaleźć słowo, które ją zawiera w dowolnym miejscu (np. MIĘTA, KMINEK, TYMIANEK).

..... M
 E
 L
 I
 S
 A

ZRYMUJ ZIELNIK

Do nazw ziół dopisz słowa, które się z nimi rymują. Na przykład: estragon – paragon. Jeśli masz ochotę, spróbuj wymyślić dla każdej nazwy więcej niż jedno rymujące się słowo. Możesz też spróbować zrymować ze sobą nazwy ziół, np. czarnuszka – pietruszka.

dziewanna –
 wiązówka –
 wawrzyn –
 rumianek –
 mięta –

***Drodzy Mieszkańcy,
Niech czas Świąt Bożego Narodzenia przyniesie
nam radość i spokój. Niech omijają nas choroby i kłopoty,
a nadchodzący Nowy 2022 Rok nappełni nas nadzieją
na lepsze dni.***

Wójt Gminy Jastków
Teresa Kot

Teresa

Przewodniczący Rady Gminy
Marek Wiczerzak

Marek

